

DICK
DE
BEDELJONGEN
DOOR IDA KELLER

Nijkerk - G. J. Callenbach

DICK DE BEDELJONGEN

DOOR

IDA KELLER

GEÏLLUSTREERD DOOR
O. GEERLING

NIJKERK — G. F. CALLENBACH

HOOFDSTUK I.

ARM, MAAR EERLIJK.

„Heidaar, juffrouw, moet u nog mee? Vlug instappen dan!” riep de conducteur van het achterbalcon der tram, die bij de halte had stilgehouden.

De aangesprokene was een gezette juffrouw van middelbaren leeftijd, die zoo snel ze kon kwam toelopen op de tot vertrek gereedstaande tram.

„Ja, ja! Wacht nog even, conducteur! Ik kom al!” hijgde ze. Blijkbaar had ze hard geloopt om de tram nog te halen, die haar haast ontsnapt was en niet zonder eenige voldoening stapte ze, door den goeden conducteur geholpen, de treeplank op. Op hetzelfde oogenblik belde de conducteur en zette de tram zich in beweging.

Terwijl zij aldus was ingestapt, had de juffrouw echter niet bemerkt, dat haar handtaschje was opengeraakt en er een klein voorwerp uitgegleden was, dat op de tramrails bleef liggen, door niemand opgemerkt.

Door niemand? Ja, toch! Want op hetzelfde oogenblik kwam een schamel gekleede jongen van een jaar of dertien, wiens heele uiterlijk armoede, honger en ellende verried, van achter de boomen aan den kant van de straat, te voorschijn. Hij bukte zich en raapte het gevallen voorwerp op. 't Was een leeren portemonnaie, naar het gewicht te oordeelen was zij goed voorzien.

De knaap keek van de portemonnaie naar de in de verte nog zichtbare tram, bedacht zich niet lang, maar zette die uit alle macht na. Hij had gezien, dat de juffrouw bij 't instappen de portemonnaie had laten vallen en repte zich wat hij kon, om de tram bij een volgende halte nog in te halen. Om harder te kunnen loopen schoot hij een, twee, drie uit zijn klompen, nam die onder den arm en, terwijl zijn groezelig gore hand de waardevolle vondst stevig omklemde, rende hij voort.

Een oogenblik voelde hij in zijn hart de gedachte opkomen: „Sufferd, die je bent! Waarom maak je je zoo druk? Waarom zou je 't gevonden geld niet voor jezelf houden? Je kunt 't immers goed genoeg gebruiken!” En inderdaad, hij wás arm en hij hád honger en hij voélde zich alle dagen

koud en ellendig. Voor zoover hij kon nagaan, zou 't nooit uitkomen, dat hij het geld gehouden had. Hij behoefde daartoe slechts rechtsomkeert te maken. Hij kon althans zijn vaart wat verminderen. Niemand kon hem immers kwalijk

nemen, dat hij niet zoo hard kon loopen, als die tram daarginds reed!

Even hield hij werkelijk zijn vaart wat in. Bart Mol, die in dezelfde steeg woonde als hij, zou 't wel anders aanleggen. Die stond er in de heele buurt voor bekend, dat hij het met de eerlijkheid niet zoo nauw nam. Die had hem zelf wel verteld van verschillende gelegenheden, waarbij hij zijn vlugge

vingers gebruikt had om zich 't goed van anderen toe te eigenen. En stélen was 't toch niet, als je opraapte en hield, wat je „eerlijk” gevonden had?

Niet?....

Maar dat wist hij toch eigenlijk wel beter! Hij zou een dief zijn, als hij 't geld behield.

„Dief!”

Hij keek om. Hij meende te hebben gehoord, dat ze „Dief!” tegen hem riepen.

Neen, neen, geen dief zou hij zijn. Een dief was hij nooit geweest. Wel arm, wel een schooier langs de straat, maar nooit een dief! En met vernieuwden ijver holde hij voort. Was hij maar niet langzamer gaan loopen! Hij zou werk hebben, om de tram nog in te halen bij de volgende stopplaats.

Intusschen was de juffrouw in de tram tot de ontdekking gekomen, dat ze haar portemonnaie miste. Ze had den conducteur willen betalen, die al een kaartje voor haar had afgescheurd en het haar voorhield in afwachting van haar dubbeltje, en.... hoe ze ook zocht en keek, ze vond niet, wat ze zocht. Zou ze hem in den winkel hebben laten liggen? Zou ze hem onderweg verloren hebben, of bij 't instappen hebben laten vallen?

Ten einde raad besloot ze den conducteur maar eerlijk te vertellen, wat haar overkomen was. En dan zou ze bij de volgende halte maar weer uitstappen en te voet den vrij langen weg zien af te leggen, dien zij nog voor de borst had. Het hielp nu niet veel, of ze zich al verweet, dat ze zich te veel gehaast had en verzuchtte: „Had ik maar wat langzamer en bedaarder gelooopen en liever een volgende tram afgewacht!” En ze kon niet veel anders dan spijtig toestemmen, toen de conducteur haar verzekerde, dat haastige spoed zelden goed is.

Op 't oogenblik, waarop de tram weer stopte, maakte zij dus aanstalten, om uit te stappen. Ze liet de andere reizigers, die er uit moesten, voorgaan en zou 't ditmaal zóó kalm hebben aangelegd, dat ze nu voor uitstappen weer te laat geweest zou zijn, als niet de conducteur haar tot wat meer spoed had aangemaand.

Reeds had ze haar eenen voet op de treeplank, en was de conducteur op 't punt om af te bellen, toen ze zich snel iets in de hand voelde stoppen.

„Asjeblijft, juffrouw. Die hebt u bij devorige halte laten vallen, toen u instapte. Er is niets uit, hoor, u kunt 't gerust nazien.”

Verrast door de plotselinge uitkomst, stond de juffrouw te staren op hetgeen haar zoo eensklaps was teruggegeven. Ze was zoo beduusd, dat ze in haar blijdschap vergat, iets

uit haar portemonnaie te halen voor den eerlijken vinder, en nog eer zij zich haar geluk ten volle bewust was, had de tram haar vaart alweer hernomen en voerde haar verder naar 't doel van haar tocht.

„Wel! Dat mag gerust een wonder heeten, juffrouw,” zei de conducteur vroolijk.

„Zag u het? 't Was een gewone straatjongen, naar 't scheen, die ze mij teruggaf.”

„Dat mag dan wel met een krijtje aan den balk geschreven. Zulke kleine bedelaars zijn in den regel niet zoo eerlijk.”

En de conducteur ging verder om de overige reizigers van kaartjes te voorzien.

Bij de voldoening, waarmede de gelukkige eigenares der portemonnaie haar eigendom bekeek en den inhoud inspecteerde, voegde zich echter al spoedig een gevoel van spijt, omdat zij den braven jongen zóó had laten vertrekken. Ze had zich nauwelijks den tijd gegund om hem rustig op te nemen en hem eens recht hartelijk te danken. En dát had hij toch zeker wel aan haar verdiend. Niettemin herinnerde zij zich toch zijn gezicht nog vrij goed, een mager, vervallen jongensgezicht met donkere oogen.

„Hoe jammer!” zuchtte zij in stilte. „Ik ben kwaad op mijzelf, dat ik hem zoo zonder meer heb laten gaan.”

De jongen, wien deze spijtige verzuchting gold, vond zichzelf echter op dat oogenblik minder te beklagen, dan anders dikwijls het geval was. Want terwijl hij slenterend voortliep langs de huizen, smaakte hij een voldoening, alsof een zware last van hem was afgewenteld.

„Dat had weinig gescheeld, Dickie!” mompelde hij met een vergenoegd lachje. En, de handen diep in zijn leege broekzakken, al zijn adem verblazend in een kunstig fluitconcert, waarbij zijn klompen vaardig meeklepperden op de maat van zijn muziek en zijn ellebogen tegen zijn magere body sloegen als tegen een denkbeeldige Turksche trom, voelde de arme schooiersjongen zich een oogenblik rijker dan wie ook ter wereld, voelde hij zich een oogenblik koning!

HOOFDSTUK II.

ZATERDAGAVOND.

't Was druk op straat, gezellig druk, zooals dat op Zaterdagavond het geval kan zijn, wanneer men ziet hoe de menschen, na afloop van den wekelijkschen arbeid en in 't

vooruitzicht van den komenden Zondag, er met boodschappenmand of -tasch op uitgaan om inkoop te doen.

Thans werkte bovendien het heerlijke weer mee — het was in den laten nazomer — en waren er tallooze menschen op de been, die zich verlustigden in den aanblik van de helder verlichte uitstallingen der winkels, waar de meest

verscheiden artikelen verleidelijk lagen uitgestald. Heerlijk, als de beurs rijk genoeg voorzien is en men zich niet met den aanblik alleen behoeft te vergenoegen!

Tot degenen, voor wie al dat heerlijk onbereikbaar bleef, behoorde stellig ook de arme stumperd, die met den neus tegen de spiegelruit gedrukt, daar maar steeds naar de uitstalling van allerlei begeerlijks stond te kijken. 't Was een knaap, zooals men er vele in een groote stad vinden kan, slecht in de kleeren, mager en ondervoed. De hongerige blikken, waarmede hij toezag, hoe de een voor, de ander na in den bakkerswinkel koek of brood of gebak kwam koopen, vertelden den opmerkzamen voorbijganger aanstonds van gebrek en ellende. Daarop wezen ook de lompen, waarin hij gekleed was, zijn rafelige broek, zijn gescheurde jasje, zijn kapotte klompen.

Hij was inderdaad een toonbeeld van verwaarloozing, zooals hij daar stond, hunkerend naar hetgeen hij tóch niet zou krijgen, met wellust den geur opsnuivend van het versche brood en het smakelijk gebak, dat alleen voor al die anderen bereid scheen.

Niemand schonk echter veel aandacht aan hem. De koopers in den winkel hadden het te druk met hun bestellingen en de wandelaars, die voorbijkuierden, keken liever naar iets meer aantrekkelijks. Er waren immers in de groote stad zooveel van die bedeljongens en men deed maar wijs, als men ze onopgemerkt voorbijging. Anders werd men nog maar lastig gevallen om een aalmoes.

De jongen vóór den bakkerswinkel scheen er trouwens niet over te denken, de voorbijgangers aan te houden. Al zijn aandacht bepaalde zich bij wat er in den winkel omging en met bijzondere belangstelling volgden zijn blikken de bakkersvrouw, die achter haar toonbank zich repte, wat zij kon, om haar klanten vlug en naar genoegen te bedienen, terwijl ze toch altijd nog tijd scheen te hebben voor een praatje met haar koopers.

Met een droeven zucht wendde hij eindelijk het bleeke gelaat van het venster af. Hij had gemeend, in die winkelster de juffrouw te herkennen, wie hij haar portemonnaie had teruggebracht, maar hij was er zoo weinig zeker van, dat hij ten laatste maar weer wegsloenterde. Hij had haar toen trouwens maar even gezien en zij droeg toen haar hoed en mantel. Neen, hij zou zich wel vergist hebben.

Maar hij had zich niet vergist. En juist op het oogenblik, dat hij verder ging, bukte de bakkersvrouw zich om brood uit het uitstalraam te halen en zag zij — een oogenblik maar — datzelfde spookachtig bleeke gezicht van den armen

jongen. Zij wenkte nog, dat hij even zou wachten, maar hij had het zeker niet gezien, want toen ze een oogenblik later om den hoek van de winkeldeur keek, was er geen spoor meer van hem te ontdekken.

En toch was ze er zeker van, dat haar oogen haar niet bedrogen hadden.

Wat speet haar dat! Zoo graag had ze den armen knaap even binnen willen roepen en hem zijn hongerige maag laten vullen met haar lekkere, versche broodjes. Zoo graag had ze hem willen danken voor wat hij gedaan had.

Terwijl ze dien avond haar verdere klanten bediende, moest ze aldoor maar aan den onbekenden stakkerd denken en waren haar gedachten veel meer met hem bezig dan met haar zaken en zoo verliep de avond, tot eindelijk een naburige torenklok haar tien slagen deed hooren, een teeken voor haar om den winkel te sluiten. Tevergeefs keek ze bij het neerlaten der winkelgordijnen nog eens goed door de ruiten, of ze niet hier of daar den knaap ontwaarde, en gedrukt en verdrietig ging ze eindelijk naar binnen, waar Sientje, de dienstbode, gezorgd had, dat de koffie gezellig op het blinkende komfoor stond te pruttelen.

Dat laatste uurtje was voor Sientje altijd het glanspunt van de week. Dan werd er een extra kopje koffie geschonken en trakteerde juffrouw Verhagen haar op een gebakje, een broodje of iets dergelijks en werd er, nadat de winkel „aan kant” gemaakt was voor den Zondag, nog eens een half uurtje gezellig nagepraat. En als de klok twaalf uur sloeg, speet het beiden half en half, dat 't hoog tijd was om naar bed te gaan.

Maar dezen avond was juffrouw Verhagen stil en in zichzelf gekeerd en Sientje vroeg haar, of zij zich soms niet erg goed gevoelde. Juffrouw Verhagen verzekerde haar echter, dat zij volmaakt gezond was en vertelde eindelijk, daar haar dienstbode bleef aanhouden, wat haar zoo had doen ontroeren dien avond, en hoe 't haar speet, dat ze den armen jongen niet had kunnen bereiken.

„En weet je, Sien, ik heb stellig en zeker den jongen herkend, die mij op dien middag, nu een maand of drie geleden, mijn portemonnaie terugbracht, die ik had verloren. Ik heb hem maar even gezien, en tóch ben ik er heel zeker van.”

't Speet Sientje ook. Zij vond, evenals haar meesteres, dat die eerlijke vinder wel een belooning verdiend had. Maar verder dacht ze er niet zoo lang meer over na als juffrouw Verhagen, die dezen avond vroeger dan gewoonlijk naar bed verlangde en in verder babbelen, zooals anders, geen lust scheen te hebben.

HOOFDSTUK III.

WAT HIJ NIET WIST.

De havelooze knaap, die juffrouw Verhagens gedachten zoozeer bezig hield, had inmiddels langs verschillende straten en stegen zijn woning bereikt in een der onaanzienlijkste achterbuurten van de stad.

Hij was de wrakke, krakende trap opgegaan, waarlangs een touw als leuning dienen moest en zoo was hij den duisteren, morsigen zolder opgescharreld, die hem tot verblijf strekte: een groote ruimte onder de hanebalken, waarboven het hier en daar kapotte dak vrijen toegang verleende aan wind en regen. Aan een balk van de zoldering, dichtbij het luik, hing een roetig olielampje, dat een naargeestig schijnsel verspreidde over den naasten omtrek.

Deze vliering bezat een tamelijk breed steekraam, waardoor, als de wind op de schoorsteenen in de buurt stond, rook en walm in even ruime hoeveelheid naar binnen sloegen als regen, sneeuw of wat het jaargetijde maar meebracht. Want ook hier was van afsluiting geen sprake. Een prop lappen was zoo goed en zoo kwaad als het ging, tusschen de ruitscherven geduwd, welke nog in de sponning waren blijven zitten.

Tegen den muur aan den overkant van 't venster stond een vervelooze kist, die tot tafel diende en waarin somtijds des nachts een ziekelijk, mismaakt kindje sliep, dat thans met de moeder van den jongen op straat was, waar het dienen moest om door haar schreien het medelijden der voorbijgangers te wekken en de vrouw hierdoor ruime aalmoezen te bezorgen.

Bij zijn thuiskomst bevond de knaap zich geheel alleen op den zolder, want ook zijn grootvader van moeders zijde, die bij hen inwoonde, stond nog op de Zaterdagavondmarkt met een karretje ouden rommel, dien hij, zij 't ook voor weinig geld, van de hand trachtte te doen. De jongen zelf was de straat opgestuurd om met den verkoop van schoenveters wat te verdienen, maar eigenlijk had die koophandel niets te beteekenen en was bedelen de hoofdzaak. Onderweg kreeg hij allicht hier of daar een stuk brood of gaf een enkele medelijdende dienstbode hem wel eens een kliekje koud eten, waarmede hij zijn ergsten honger stilde.

Hij had zich in een hoek van het morsig vertrek neergezet op een hoop lompen, die zijn grootvader daar vergaarde, tot er weer genoeg was om te verkoopen. Hij had zijn knieën hoog opgetrokken en zat met zijn ellebogen

daarop geleund en het hoofd op zijn handen rustend droomerig voor zich uit te kijken. De avondwind werd kouder en blies door de kieren van het dak heen hem in den nek, zoodat hij huiverde.

„Was ik maar dood!” mompelde hij voor zich heen. „Wie geeft er wat om mij? Altijd honger, altijd gebrek, altijd harde woorden, stompen en slagen. Als ik maar wist, waar naar toe, dan zou ik wel wegloopen...”

Plotseling brak hij zijn alleenspraak af en luisterde. Boven hem liet zich een zacht, klaaglijk geluid hooren en toen hij goed keek, bemerkte hij bij het gat in het dakraam een klein katje, dat blijkbaar zijn witte snoetje aan een scherf van de kapotte ruit had bezeerd. Althans het donzige wit om het bekje had een bloedige vlek.

Nu stond de knaap ineens overeind. Voorzichtig lichtte hij het dakraampje wat op. Poesje kroop op zij, doch liet zich toch grijpen en schuurde het kopje tegen de magere hand, die het vasthield. De jongen drukte het zachte poesenlijfje tegen zich aan en streefde met groote teederheid het fluweelige kopje. Het arme dier begreep zeker, dat het in goede handen was, en nestelde zich vertrouwelijk in den arm, die haar omvat hield.

„Arm, klein beestje! Waar kom je vandaan, zeg, en van wien ben je?” vroeg de knaap met medelijdende stem. Hij voelde zich nu minder eenzaam dan daareven. Wat zou hij er mee doen? In de buurt gaan vragen, wie er een poesje verloren had? In de onmiddellijke omgeving kon het diertje niet thuis behooren, want daar kende hij iederen hond en iedere kat. Zou hij het houden? Hij zou 't wát prettig vinden, zoo'n katje te hebben, de arme zwerver, die niets op de wereld het zijne kon noemen.

't Was alsof hij gevoelde, dat er tusschen dat arme dier en hem een zekere verwantschap bestond. Hij liefkoosde het en smaakte in dat onverwacht bezit een nooit gekend geluk. Neen! hij wilde het niet weer kwijt.

„Ik houd het!” zei hij vastbesloten tot zichzelf. „Het is vanzelf naar mij toegekomen, ik heb het niet gestolen, ik weet niet eens, van wien het is.”

Hij nam zijn plaats weer in op den hoop lompen en liet het poesje over zich heen loopen, terwijl hij het aldoor bleef streelen.

„Jij hebt zeker ook niemand, die zich iets van je aantrekt, net als ik. Om mij maalt ook niemand. Je hebt je bezeerd aan 't glas. Nu, ik heb ook zeere plekken genoeg,” vervolgde hij, terwijl hij zijn mouw opstroopte en een vuurroode, bloedige striem vertoonde, het gevolg van de laatst verduurde mishandeling.

„Nee, geen mensch, die om mij geeft. Wie vraagt er naar, of ik honger heb of niet? Niemand op de heele wereld bekommert zich om mij.”

Maar wat hij niet wist en ook in de verste verte niet vermoedde, was, dat daarginds in dezelfde stad iemand met een bedroefd en bekommerd hart zich ter ruste begaf en zich afvroeg, op welk een lompenbed hij, de arme bedelknaap, zich dien nacht wel te rusten mocht hebben gelegd. Nee, hij vermoedde niet, dat er zelfs tranen om zijnentwil gestort werden en dat er voor hem gebeden werd. Hij wist immers niet eens, wat bidden was!

HOOFDSTUK IV.

EEN DEERNISWEKKEND BESTAAN.

Door vermoeidheid overmand, was hij langzamerhand in slaap geraakt met in zijn arm poes, die zich behaaglijk had ineengerold en insgelijks sliep.

Zoo rustten zij samen op het lompenbed. Een oud stuk paardendeck, het beste, dat er tusschen de vodden te vinden was, had hij over zich heen getrokken bij wijze van deken.

't Was stil om hem heen. Geen geluid van buiten drong tot hem door. Niets stoorde zijn rust. Het walmend en knetterend oliepitje was uitgegaan en het eenige licht, dat nog in het vertrek scheen, viel door het dakvenster naar binnen: bleek maneschijnsel, dat een lichtplek gaf op den muur en de dakpannen tegenover het dakraam.

Twaalf doffe slagen dreunden uit den ver verwijderden kerktoeren en verkondigden het middernachtelijk uur, toen een verward gestommel op de trap weerklonk. Voetstappen, luidruchtig en dreunend, vergezeld van ontevreden gemopper, kwamen nader en nader, en ten laatste werd het luik van de vliering ruw opengeduwde en trad een oude man binnen, met een zwaren zak beladen, dien hij met een luide verwensching neerwierp.

„Hei daar, jij! Waar zit je, zeg? Kom voor den dag asjeblijft, of ik zal je leeren! Waarom is het licht uit, zoodat ik me haast den nek breek in dit verwenschte hol? Dick, hoor je me niet?”

Er was inmiddels beweging ontstaan in den hoek, waar de lompen lagen. De jongen, die op deze wijze zoo onbarmhartig uit zijn zoeten slaap was gewekt, was haastig overeind gesprongen. Daardoor werd de poes eveneens onzacht uit haar slaap opgeschrikt en liet een zacht „Miauw!” hooren.

„Ik ben hier,” gaf de knaap stug ten antwoord. „k Heb zitten wachten op je thuiskomst, grootvader, en toen ik sliep, is 't lichtje zeker uitgegaan.”

„Wat heb je daar toch? Een kat?” vroeg de oude verbaasd, nadat hij een lucifer had aangestoken, waarmee hij

nu de groote lamp aanstak. „Hoe ben je aan die kat gekomen?” En meteen pakte hij het diertje bij zijn nekvel op en ging er mee naar 't licht om het beter te bekijken.

„'t Is vanzelf binnengekomen,” antwoordde de jongen, bezorgd zijn katje naogend.

„Vanzelf? Nu, dat is dan een goede vondst. Een mooi velletje, goed voor de negotie. Het beestje zelf zullen we morgen wel oppeuzelen. Als 't goed gebraden is, is 't net konijn.”

De arme jongen voelde een koude rilling over zijn rug loopen.

„'k Wil het niet geslacht hebben!” was de uitroep die hem op de tong lag, maar hij drong snel die woorden terug, daar hij wel begreep, dat geen tegenstand van eenig nut zou zijn. Maar meteen rees in zijn brein een ander plan.

„Zaken gemaakt?” vroeg de oude man verder.

„Zooveel ik kon, maar 't is niet veel. 'k Heb nog zoo mijn best gedaan, maar de menschen gaven niet.” En hij telde op de kist de weinige centen uit, die dien avond hem had opgeleverd.

„Waar is je moeder?”

„Die is nog niet thuisgeweest.”

„Zoo, dan maakt ze zeker goede zaken. Maar 'k wou nu toch wel, dat ze kwam, want ik heb dorst en verlang naar een kom warme koffie. 'k Zal maar vast een vuurtje zien te maken. Help me even, maar geef me eerst die kat hier. Die zal ik zoolang in dezen zak doen. Ze mocht anders eens wegloopen.”

De oude man voegde de daad bij het woord, schudde den zak, dien hij had meegebracht, leeg en bond hem, nadat hij er het katje had ingestopt, met een eindje touw weer dicht. Gelukkig voor het stomme dier waren er in den zak genoeg gaten, waardoor het de noodige lucht kon bekomen.

Nog huiverig van slaap en van kou hielp de jongen den ouden man om met papier en houtjes een vuurtje te maken in de roestige en bouwvallige kachel, waarop een ketel water werd gezet.

De oude nam plaats in een armstoel bij de kachel en warmde zich. Hij was moe, dat kon men hem aanzien. Zijn borstelige wenkbrauwen en zijn stoppelige baard gaven aan zijn gerimpeld gezicht iets ruws, waartoe ook zijn verwaarloosde kleding en zijn barsche stem bijdroegen.

„Ziezoo, als ze nu straks thuishomt, behoeft ze niet te mopperen over de kou,” mompelde de oude man vergenoegd, terwijl hij zich de magere, knokige handen wreef. Hij keek even op naar den jongen.

„Eten gehad vandaag?”

„Niet veel.”

„Hier dan,” en hij stak den jongen een stuk brood toe.
„Eet op, eer je moeder thuiskomt en 't je afgrist voor
zichzelf.”

Er sprak op dat oogenblik een zekere ruwe goedhartigheid uit de stem van den grijsaard en behaaglijk keek hij toe, toen de knaap gretig de tanden zette in de droge broodkorst.

Niet lang daarna klonk er opnieuw gestommel van voetstappen op de trap. De jongen zette het trapluik open, zoodat het licht naar beneden kon schijnen, en nu trad een vrouw binnen, die een kind bij zich had, dat ze in een doek gewikkeld had en dat een zacht, klaaglijk geschrei liet hooren.

„Wat ben je laat, moeder!” zei de man, terwijl hij voortging met nieuwe brandstof in de kachel te doen. Noch hij, noch de vrouw schenen verdere begroetingen noodig te keuren. De laatste had zich inmiddels op een stoel laten neervallen, waar ze nu zat te bekomen van de inspanning, die de bestijging van de steile trap haar had gekost.

„'t Is niets gedaan bij dit mooie, heldere weer. Ik moet 't hebben van regen en sneeuw. Dan hebben de menschen meêlij met je. En 't kind deed vanavond niets dan slapen. Als ze schreeuwt, staan de menschen nog wel eens stil en krijg ik nog wel eens een dubbeltje. Maar geen kik heeft ze den heelen avond gegeven dan daareven, toen ik de trap opging. 't Is wat moois!”

't Was een arm, misvormd kindje van omstreeks anderhalf jaar, dat aldus de ontevredenheid van het ruwe mensch had gaande gemaakt. 't Vuile gezichtje zag er bleek en lijdend uit. Nu de doek, waarin het was gewikkeld geweest, losgemaakt was, zag men, hoe scheef en misvormd het stumperdje was. Geen oog kon het zonder innige deernis aanzien. De magere knuistjes stak ze in haar mondje. Blijkbaar werd ze door honger en dorst gekweld en was ze verkleumd van de kou. De vrouw nam het kind op en liep er mee naar den hoek, waar de hoop lompen lag. Daar legde ze het schaap neer en trok er wat lappen overheen.

Ze was blijkbaar zeer slecht gehumeurd thuisgekomen van haar zwerftocht. Maar de warmte, die de kachel begon te verspreiden, de geur van de koffie, die de oude bezig was te zetten, bracht haar langzamerhand in een minder gemelijke stemming.

„Miau!” zei poes in den zak, waaruit ze ijverig haar best deed om te ontkomen.

„Wat is dat! Een kat? Waar heb je dié vandaan gehaald, vader? Heb je die ge...?” en haar handen maakten een gebaar van stelen.

„Ik niet. Dick zegt, dat 't beestje door 't dakraam naar binnen gekomen is. Maar hebben is hebben en krijgen' is de kunst. We zullen er morgen een lekker hapje aan hebben en 't velletje doe ik Maandag bij de negotie.”

Inmiddels inspecteerde de vrouw de opbrengst van den bedeltocht van haar zoontje en telde de centen, die bij de lamp op de kist lagen.

„Is dat alles? Ben je daarvoor een heelen avond op 't pad geweest?” schreeuwde ze. „Je moest je schamen om met zoo'n paar onnoozele centen thuis te komen! Twaalf centen! 't Is nogal de moeite ook! Twaalf gúlden moest je thuisbrengen!”

„Kan ik het helpen, dat de menschen me niets geven willen? Je weet zelf, dat 't een slechte avond is.”

Daar kon de vrouw weinig tegen inbrengen. Ze mopperde nog wat en at de paar sneden brood, die de oude man voor haar neerlegde, gulzig op. Daarna sloeg zij den doek, waarin ze 't kind gedragen had, om zich heen en wierp zich in een hoek van den zolder op een oude matras neer, nadat zij eerst nog van den voddenhoop het oude paardendeck had genomen, waarmee zij zich toedekte. De oude man zocht in een anderen hoek van den zolder zijn strooizak op en de jongen had zijn plaatsje weer ingenomen op de lompen, naast het kindje.

Een half uur later was alles in diepe rust. Zelfs poes had blijkbaar voorloopig afgezien van verdere pogingen om te ontsnappen.

Een zacht kreunen van 't kleine meisje wekte den knaap uit zijn pas hervatten slaap. Voorzichtig haalde hij van onder zijn boezeroen een groezelig zakje te voorschijn. Dat was zoo iets als een spaarpot, waarin hij overdag, als de gelegenheid zich voordeed, een stuk wittebrood, een stukje koek of eenige dergelijke versnapering verstopte, waarmee hij des nachts zijn kleine vriendinnetje te goed deed. Ook nu begon hij haar bij kleine stukjes zijn bescheiden voorraad op te voeren, terwijl hij haar onderwijl allerlei lieve woordjes toefluisterde.

„Stil maar, kleintje. Dick is bij je hoor! Ben je zoo koud? Wacht maar, dan zal Dick je warm maken.” En hij nam de kleine verkleumde handjes en beademde die, terwijl hij het stumperdje zoo dicht mogelijk tegen zich aandrukte.

Zoo sliep het kind eindelijk rustig in en ten slotte verried de regelmatige ademhaling van den knaap, dat ook hij eindelijk de rust had gevonden, waaraan zijn tenger lichaam zoozeer behoefte had.

HOOFDSTUK V.

DICK KRIJGT EEN INGEVING.

Toen de eerste morgenschemering aanbrak, was Dick alweer wakker. Hij probeerde wel om den slaap weer te vatten, maar telkens weer hielden zijn gedachten hem bezig. Hij lag te mijmeren over zijn eigen ongelukkig bestaan, dat slenteren dag in dag uit langs de straten, in weer en wind, met een hongerige maag. Nú was hij nog jong. Maar als hij ouder was, zou dat leven dan áltijd zoo moeten voortgaan? Als hij een man was geworden, zou hij dan nog steeds niets anders zijn geworden dan een bedelaar? Of.... en hij dacht aan zoo menigen jongen man, die nu, wie weet voor hoe lang, in de gevangenis zat, omdat hij gestolen had of in dronkenschap gevochten.... Zou hij ook zoo opgroeien?

't Zou er vroeg of laat toch wel van komen, dat 't hem net ging als die anderen. Of er zou wel een wonder met hem moeten gebeuren. 't Kostte hem nu al zooveel moeite en strijd om te midden van zijn armoede eerlijk te blijven. Niet te stelen was gemakkelijk genoeg, als je genoeg te eten kreeg en eigenlijk nergens gebrek aan had. Maar hij wist bij ondervinding, hoe moeilijk het is om je handen thuis te houden, als je den heelen dag nog niet gegeten hebt en je de kans schoon ziet om uit een volle bakkerskar één enkel broodje weg te kapen! Wat had hij laatst nog een moeite gehad, toen hij die portemonnaie gevonden had. Haast was hij een dief geworden!

Maar meer nog dacht hij na over het ongelukkig lot van 't stumperdje, dat daar naast hem lag te slapen en aan de ruwe behandeling, waaraan dat arme schaap alle dagen was blootgesteld. 't Was maar al te goed merkbaar, dat 't maar een gehuurd kindje was, en geen eigen. Trouwens, hij was wel „eigen” en hoe deed zijn moeder tegen hem! Maar hij kon tenminste nog gaan en staan, waar hij wilde, zoodra hij buiten het bereik van haar stompen en slagen was gekomen. Dat kleine schepseltje echter was volslagen weerloos in de handen van haar kwelgeest.

En van het kindje gingen onwillekeurig zijn gedachten naar zijn nieuwe kameraadje, naar het poesje, dat daar nog rustig in den zak lag te slapen. Was 't niet zonde en jammer, dat het aardige beestje straks, over eenige uren al, doodgemaakt zou worden? Al had hij ook nog zoo'n honger, hij zou er niet van mee eten, neen, zeker niet!

„Als ik het eens liet loopen?” dacht hij. „Ja maar, als ik het nu uit den zak haal, zal het beginnen te miauwen en

wat dan? Het buiten het dakraam weer in de goot zetten? En als 't dan terugkomt? Neen, neen, dat gaat niet. Wist ik maar menschen hier in de stad, die er goed voor willen zorgen! Maar wie?"

Daar opeens verrees voor zijn geest het beeld van de juffrouw uit den bakkerswinkel. Als 't al niet dezelfde juffrouw was van de portemonnaie, dan was 't toch zeker een vriendelijk mensch, dat had hij gisteravond wel gezien. Haar gezicht zag hij nog duidelijk voor zich. Als hij gisteren maar gedurfd had, zou hij haar wel wat gevraagd hebben, niet voor zichzelf, maar voor „Kleintje". Hij noemde het kindje nooit anders dan Kleintje. Maar er waren toen te veel menschen in den winkel geweest.

En hóe hij op het denkbeeld kwam, was hemzelf niet recht duidelijk, maar hij kreeg de ingeving om het katje naar die goede, vriendelijke vrouw te brengen. Ja, dat deed hij! Misschien wilde zij het wel koopen. Als 't diezelfde juffrouw was, die haar portemonnaie van hem teruggekregen had, zou ze 't zeker wel willen doen. En al was zij een ander, ze zou toch wel goed voor het diertje zijn, dacht hij. Als ze er een paar kwartjes voor gaf, zou hij zijn grootvader en zijn moeder daarmee wel tevreden kunnen stellen.

't Was nu Zondag en dan waren immers de meeste winkels gesloten. Misschien de hare ook wel. Maar je kon toch niet weten. Hij kende immers ook winkels genoeg, die 's Zondags verkochten! In ieder geval was 't te probeeren. De groote vraag was maar: Hoe zou hij ongemerkt wegkomen met het katje? Wilde hij zijn plan werkelijk ten uitvoer brengen, dan was er geen tijd te verliezen.

HOOFDSTUK VI.

HET PLAN WORDT UITGEVOERD.

Behoedzaam stond Dick op. Na lang wikken en wegen was hij eindelijk tot 't besluit gekomen om poes maar stil in den zak te laten en haar met zak en al mee te nemen. Voetje voor voetje liep hij over den zolder tot waar de zak lag en tilde dien heel voorzichtig op. Gelukkig, poes gaf geen kik! Nu was het zaak om even onhoorbaar het zolderluik te ontsluiten en de trap af te komen.

Zijn hart klopte van angst, dat zijn moeder of zijn grootvader hem zouden hooren en.... ja, dan wist hij maar al te goed, waar het voor hem op uit zou loopen. De gedachte aan die mogelijkheid deed hem de uiterste voor-

zichtigheid in acht nemen en hij slaakte een diepen zucht van verlichting, toen hij eindelijk behouden met zijn last in 't nauwe steegje stond, waar 't nog niet eens geheel licht was, zóó vroeg was 't nog in den morgen.

Nu was er geen tijd te verliezen. Hij maakte zich, zoo vlug en zoo stil hij maar kon, uit de voeten.

Had hij zooeven de vrees gekoesterd, dat moeder of grootvader hem de uitvoering van zijn voornemen zouden beletten, thans kwam het er op aan om niet de aandacht te trekken van de agenten, die hem zouden kunnen tegenkomen en hem in dat geval stellig zouden vragen, van waar hij kwam en wat hij in zijn schild voerde. En zij zouden hem wel niet zonder meer gelooven, als hij hun van de onschuld zijner bedoelingen zou trachten te overtuigen. Neen, hij wilde ze maar liever vermijden.

Voorzichtig uitkijkende, zich af en toe in de portiek van een winkel- of woonhuis schuil houdende, vorderde hij dan ook maar langzaam.

Inmiddels begon het lichter te worden en langzamerhand vertoonden zich ook andere menschen op straat. Hij zag er, die een Roomsche Kerk ingingen in zijn nabijheid en ten einde een oogenblik rustig en onopgemerkt te kunnen blijven, besloot hij eveneens die deur binnen te gaan.

Daarbinnen was het nog schemerig. Hier en daar brandden kaarsen, die de half duistere nissen, waarin heiligenbeelden stonden, verlichtten. De tallooze bidstoelen waren bijna alle onbezet. Slechts hier en daar lag een vroege kerkganger geknield, zijn rozenkrans in de hand, gebeden opzeggend voor Maria of een der andere Roomsche heiligen.

Een zekere schuchterheid deed hem besluiten, maar wat achteraf te blijven staan aan den voet van een zwaren pilaar, waar hij tegen aan kon leunen en zoo bleef hij nog geruimen tijd mijmerend voor zich uitzien. Hij zou dat prachtige altaar daarginds in 't midden wel eens graag van nabij willen bezien, maar hij begreep wel, dat hij in zijn oude plunje en met dien haveloozen zak onder den arm maar beter deed met zich niet zoover in het kerkgebouw te wagen. Ten eerste zou hij de rust maar noodeloos verstoren en verder liep hij groote kans om door den koster te worden weggejaagd.

Hij was nu zoo ongeveer een goed uur daar, toen poes zich begon te roeren. Tot nog toe had het diertje zich heel stilletjes vergenoegd met zijn warme plekje, maar nu scheen het poes daarbinnen toch te gaan vervelen. Tevergeefs trachtte Dick haar door streelen tot rust te brengen, maar het zachte miauwen werd steeds luider, zoodat zelfs enkele

menschen omkeken, verbaasd over zulk een ongewenschte stoornis.

De arme jongen dacht er juist over na, of 't maar niet beter zou zijn om weer de straat op te gaan, toen hij een vrij barsche stem vlak bij zich hoorde zeggen:

„Zeg eens, vriendje! Wat moet je hier met dat beest? Kom, pak je weg en gauw wat!”

Dick keek ontsteld op en zag, hoe de koster hem knorrig aankeek en zóó gebiedend met de hand naar den uitgang wees, dat hij zich niet lang bedacht en zich, zoo snel hij kon, wegpakte.

Zoo stond hij dus weer buiten. Daar was inmiddels meer levendigheid gekomen, al was het heel goed te zien, dat 't geen gewone werkdag was. 't Was in dien tijd al over achten geworden en dus vond Dick, dat het niet te vroeg meer was om nu verder zijn plan ten uitvoer te brengen.

Hij herinnerde zich de straat heel goed, waar juffrouw Verhagen woonde en richtte zonder langer te dralen zijn schreden daarheen.

Tot zijn groote teleurstelling kwam hij, aan het doel van zijn tocht genaderd, tot de ontdekking, dat de gordijnen van den winkel waren neergelaten. Dus werd er op Zondag tóch niet verkocht en zou hij de juffrouw niet te zien krijgen. Onverrichter zake terugkeeren, daarin gevoelde hij nog geen lust. Het eenige, dat er opzat, was dus, dat hij nog wat in de buurt rondliep. 't Was mooi weer, al was het frisscher dan hem lief was, daar de schrale herfstwind hem onbarmhartig door de dunne kleeren blies.

Al tweemaal was hij rondslechterend weer bij den bakkerswinkel gekomen en nog steeds scheen zijn wachten vergeefs. Hij ging wat dichtër bij de voordeur staan en werkelijk, hij hoorde toch de menschen loopen en praten. Geen minuut later werd de winkeldeur geopend en trad juffrouw Verhagen naar buiten in haar Zondagsche kleeren en met haar kerkboek onder den arm. Hoe verbaasd was ze, toen zij daar den armen jongen zag staan, die haar met blijde verrassing aankeek.

„Wel, beste jongen, ben je daar waarlijk? Ik zag je gisteravond vóór 't raam van mijn winkel staan en net toen ik je wenkte, was je verdwenen. Wel, wel! Daar sta ik nu toch van te kijken! Ga maar even mee naar binnen.”

En ze trad weer in den winkel terug, waar Dick haar volgde.

„En vertel me nu eerst eens, of jij die jongen bent, die mij van den zomer mijn portemonnaie heeft teruggebracht.”

„Ja, juffrouw, dat heb ik. U hadt ze verloren, toen u in de tram stapte. Ik kwam u eigenlijk vragen om dit poesje van mij te koopen.”

„Zie je wel, Sien!” riep juffrouw Verhagen zonder op Dicks koopwaar acht te slaan, haar dienstbode toe, die inmiddels naderbij was gekomen. „Heb ik 't je niet gezegd? Begin nu maar eens met dien jongen vanmorgen wat te

eten en te drinken te geven en laat hij zich wat warmen, want hij ziet er koud uit. Ik ben juist op 't punt om naar de kerk te gaan, maar ik hoop je straks weer te zien," vervolgde ze, zich tot Dick wendende, „eu dan kunnen we eens rustig praten."

Dick volgde Sientje naar de keuken, waar ze hem van het noodige voorzag, terwijl juffrouw Verhagen met verhaaste schreden zich kerkwaarts spoedde.

Dat was elken Zondag haar vaste gang. En 't was niet slechts een gewoonte, maar 't was haar werkelijk een heerlijk genot om op den dag des Heeren in 't bedehuis te verkeeren en daar God te danken voor zijn weldaden en zegeningen en er een zegen voor haar hart te vinden en kracht voor haar werk. Vroeger ging zij altijd samen met haar man. Maar dien had zij eenige jaren geleden door den dood verloren. Hij had haar weliswaar een ruim bestaan nagelaten in de bakkerszaak, die zij sedert alleen dreef en waarin zij rijk haar brood had, maar de slag had haar niettemin zwaar getroffen, te zwaarder daar zij het jaar daarvoor haar eenig zoontje had zien uitdragen naar het kerkhof. Daarheen richtte zij nu des Zondags vaak haar schreden, niet slechts om te treuren over haar dubbel verlies, maar ook om te denken aan die heerlijke toekomst, waarin zij met haar geliefde dooden te zamen vereenigd zou worden met Hem, die haar het zware kruis had opgelegd.

Dat kruis trachtte zij blijmoedig te dragen, hoe zwaar het leed haar ook dikwijls neerdrukte en het was haar dagelijksch gebed, dat God haar kracht en lust mocht geven om voor anderen iets te wezen, en of Hij haar wilde gebruiken om anderen tot Hem te leiden. Zij kwam met zoovelen in aanraking en al gaven de gewone boodschappen in den winkel er slechts zelden aanleiding toe, toch wilde het wel eens gebeuren, dat het gesprek met den een of anderen klant haar een schoone gelegenheid bood, om te spreken van haar Heiland en van Zijn dienst. Als haar gevraagd werd, waarom zij op Zondag haar winkel sloot, kwam zij er onomwonden voor uit, dat zij dit deed uit gehoorzaamheid aan Gods gebod en dat zij op geld, dat op den dag des Heeren verdiend was, geen zegen durfde verwachten.

Zoo was zij in alle eenvoudigheid gestadig bezig om op hare wijze goed zaad uit te strooien en was zij niet alleen met woorden maar ook met daden steeds bereid te doen wat haar hand in 's Heeren dienst te doen vond. Niet alleen de klanten roemden haar winkel om de goede waar, die men er koopen kon, maar ook de armen, voor wie zij nooit haar hand of haar hart toesloot, zegenden haar huis.

HOOFDSTUK VII.

HET VERLORENE.

Tegen twaalf uur kwam juffrouw Verhagen thuis. Ze had wat vlugger geloopt, dan ze gewoonlijk deed, wanneer ze uit de kerk kwam, omdat haar hart trok naar den haveloozen jongen.

Als Sientje nu maar gedaan had, wat haar gezegd was! Maar dat zou ze wel, die trouwe Sien!

Haastig trad juffrouw Verhagen nu haar woning binnen en spoedde zich onmiddellijk naar de keuken. Daar zat Dick. Zijn wangen gloeiden door de warmte van het kachelkje en met innig genoegen streelde hij het poesje, dat op zijn schoot heel genoeglijk lag te spinnen.

Sientje had juist koffie gezet en de geur daarvan vervulde de geheele keuken. Met welgevallen zag juffrouw Verhagen den jongen aan. Dat hij er lang niet zindelijk uitzag, daar hij dien morgen thuis geen gelegenheid had gehad om zich te wasschen, was geen bezwaar voor haar.

In de bijkeuken was een kraan met een gootsteen, daar kon hij zich straks eens lekker opknappen, terwijl zij boven, op haar slaapkamer, wat kleeren ging opzoeken van haar overleden zontje.

„Wel mijn jongen,” vroeg ze op opgewekten toon aan Dick, „hoe hebben de boterham en de warme melk je gesmaakt?”

Het antwoord las ze reeds in zijn oogen, vóór hij haar

zeide, dat hij nog nooit in zijn leven zoo gesmuld had.

„Komaan, dan zul je je zeker wel eens lekker willen wasschen, vóór we koffie gaan drinken. Daar ginds is de kraan en de gootsteen en Sientje zal je wel een stukje zeep geven, dan ga ik eens boven kijken, of ik nog een betere broek en blouse voor je vinden kan.”

Sientje zette de koffie in de woonkamer en het theeblad met de Zondagsche kopjes op de tafel. Daarna ging ze met Dick naar de bijkeuken.

Juffrouw Verhagen was onderwijl naar boven gegaan. Daar legde ze hoed en mantel op haar bed en opende toen haar linnenkast. Daar in den hoek lag een net stapeltje, dat al sinds jaren niet gebruikt was: het waren de kleeren van Johan, die, nu bijna zes jaar geleden, op veertienjarigen leeftijd gestorven was. Nooit had de moeder gedacht iets van die kleeren weg te doen. Daarvoor was ze er te sterk aan gehecht en menigmaal had haar hand liefkoozend die dierbare nalatenschap gestreeld. Ze was niet gierig van aard, integendeel. Menige arme, die haar om een stuk brood of een aalmoes had gevraagd, had dit kunnen getuigen.

Maar van wat haar kind had toebehoord, van de kleeren, die hij dagelijks gedragen had, had ze tot nog toe onmogelijk afstand kunnen doen. En zelfs nu, terwijl ze toch met het vaste plan naar boven was gegaan om voor den armen Dick wat van die kleeren te halen, kon ze er nog maar niet toe besluiten.

In haar binnenste streed ze een zwaren strijd. Aan den eenen kant gunde ze den armen knaap de kleeren van ganscher harte, aan den anderen kant had ze een gevoel, alsof ze heiligschennis pleegde, als ze het goed van haar lieveling aan dien vreemden jongen gaf.

Onwillekeurig keek ze op naar het groote jongensportret, dat recht tegenover haar bed hing en waarop haar zontje, als twaalfjarige jongen, was afgebeeld. Het was, alsof de oogen van den knaap zijn moeder nadenkend gadesloegen. 't Was, alsof ze haar vroegen: „Moeder, waarom aarzelt u, om te doen, wat u een arm kind beloofd hebt?”

En van het portret dwaalden juffrouw Verhagens oogen naar de schilderij van Jezus met de doornenkroon. Opeens welden groote tranen in haar oogen. Wat had de Heiland niet ten offer gebracht voor arme zondaren, ook voor haar! En kon zij nu dat kleine offer niet brengen voor een medemensch! Had de Heere Jezus niet zelf gezegd: „De armen hebt gij altijd bij u,” en „Wat gij aan een van deze minsten gedaan hebt, dat hebt gij aan Mij gedaan”, en ook „Zoo wie een kind ontvangt in Mijn naam, die ontvangt Mij”?

„O,” zei ze met bedroefde stem, „o, mijn Heiland, ik mocht wel alles over hebben voor U, die zoo onuitsprekelijk veel voor mij gedaan hebt en ik zie nu weer, hoe mijn hart hangt aan het aardsche, zóó dat ik er niet eens afstand van kan doen, nu Gij het van mij vraagt.”

Maar nu waren de kleeren van haar overleden zoontje ook geen afgod meer van juffrouw Verhagen. Met milde hand greep ze de warmste en beste stukken als om te toonen, dat zij berouw had van haar eerste gedachte.

Ze droogde nu haar tranen en trad weldra met een opgewekt gezicht de keuken binnen.

„Ziezoo,” zei ze tot Dick, „ga jij nu maar dit stelletje kleeren aantrekken, dan ga ik vast koffie inschenken. Als je klaar bent, kom je maar in de kamer.”

De stroom van Dicks dankbetuigingen brak ze af, door de keuken te verlaten met de woorden: „Ja, ja, dat komt straks wel, maak nu maar dat je klaar komt.”

Toen Dick na een kwartiertje de kamer binnenkwam als een andere jongen, was het alsof juffrouw Verhagen een stem hoorde, die tot haar sprak: „Ik was naakt en gij hebt Mij gekleed, Ik ben hongerig geweest en gij hebt Mij te eten gegeven.”

De Heilige Geest zelf had haar geleerd, datgene te doen, wat Christus aan de Zijnen heeft voorgeschreven. Die Geest leerde haar nog meer: de Meester had gezegd, dat Hij gekomen was om het verlorene te zoeken. Dus moesten ook hierin zijn discipelen Hem volgen en het gebod volbrengen: „Gaaf uit in de wegen en heggen en dwingt ze om in te gaan.”

Dit was dus ook haar roeping. Niet alleen hongerigen te voeden, armen wel te doen, als zij haar om bijstand kwamen vragen, maar ook uit te gaan en te zoeken, vroeg het gebod. Voor het eerst, sinds juffrouw Verhagen als een Christin wilde leven, beseftte zij ten volle de beteekenis van dit bevel van den Heiland. Ze zag nu in, hoezeer ze tot nog toe was te kort geschoten in het volbrengen van den wil van den Heere Jezus om zelf uit te gaan en daarbuiten in de wegen en heggen, in de stegen en sloppen te zoeken, wat verloren was.

HOOFDSTUK VIII.

EEN GROOTE TEGENSTELLING.

Dick wist niet, hoe hij het had, toen hij, netjes en warm gekleed, was gezeten tusschen zijn weldoenster en haar dienstbode aan de welvoorzene tafel. Was het geen droom,

geen heerlijke droom, waaruit hij straks met schrik zou ontwaken om te bemerken, dat hij weer op den killen zolder was, even koud en hongerig als altijd?

Het kleine katje had een warm plaatsje gevonden in de mand van Minet, juffrouw Verhagens poes, die zich nu in de keuken te goed deed aan haar middagmaal.

Juffrouw Verhagen zag met welgevallen rond: nog nooit had zij zich zóó gelukkig gevoeld, als nu ze de waarheid ondervond van het woord: „In het houden van des Heeren geboden is groote loon.” Het werd een Zondag, dien ze nimmer vergeten zou.

Ze had gewacht met Dick zijn geschiedenis te laten vertellen, totdat hij gehéél verzadigd zou zijn en Sientje de koffietafel zou hebben afgeruimd. Toen dit gebeurd was, ging Sientje met een warme stoof naar de keuken om daar rustig wat te lezen. Dus was juffrouw Verhagen met Dick alleen.

„En nu, mijn jongen,” sprak ze, „vertel mij nu eens alles van jezelf. Waar je woont, wie je ouders zijn en hoe je eigenlijk aan den kost komt.”

Dick vertelde nu met neergeslagen oogen op zachten toon het in-droevig verhaal van zijn leven.

Een vader had hij nooit gekend. Toen hij nog een klein kind was, placht zijn moeder met hem langs de straat te slenteren, terwijl ze lucifers te koop aanbood. Ze woonden toen nog in bij Dicks grootvader, die een winkeltje had. Met dien winkel was het echter hoe langer hoe slechter gegaan, zoodat eindelijk alles, winkel en huisraad, voor schuld verkocht was geworden. Daarna waren ze met hun drieën op den zolder gaan wonen, waar ze nu nog verblijf hielden. Daar Dick te groot was geworden om met zijn moeder uit bedelen te gaan, had zij een paar jaar geleden vande een of andere ontaarde moeder een klein, ongelukkig kindje gekocht, waarmee ze nu, dag in dag uit op straat liep. Dick zelf werd elken dag de straat opgestuurd om te bedelen. Om geen bekeuring te krijgen, trachtte hij ook veters te verkoopen.

Juffrouw Verhagens hart vloeide over van deernis, toen ze het treurige verhaal hoorde en vooral was zij begaan met het lot van het kleine kindje, dat zoo slecht behandeld werd.

„Maar dat is een schande!” riep ze verontwaardigd. „Daar moest de politie eigenlijk mee in kennis gesteld worden.”

Bij zichzelf besloot zij zich de volgende week reeds te gaan overtuigen, of Dick de waarheid had gesproken en te zien, wat zij te doen had, als die vreeselijke toestanden werkelijk bestonden. Het zou wel moeilijk gaan, daar ze niet de deur uit kon, vóór de winkel gesloten was, maar dat zou haar niet beletten te doen, wat zij zich voorgenomen had. God

zelf had dezen jongen op haar weg gevoerd en zij wilde hem nu niet weer aan haar aandacht laten ontglippen.

„En of ik nu het poesje houden wil?” vroeg ze hierop aan Dick, zonder hem iets te laten blijken van haar in stilte genomen besluit. „Ja mijn jongen, zeker wil ik dat, doch slechts totdat de eigenaar het opeischt. Het is natuurlijk van zijn huis weggelopen en zeker zal er iemand zijn, die er naar gezocht heeft. Nu zal ik een advertentie plaatsen om den eigenaar op te roepen. Komt die zich echter niet aanmelden, dan houd ik het poesje, maar dan blijft het toch jouw eigendom. Hoe vind je dat?”

Dick was bijzonder met dit voorstel ingenomen, maar hij vreesde wel, dat zijn grootvader heel boos zou zijn als hij geen geld voor de kat kreeg.

Juffrouw Verhagen dacht even na. Ze kon het niet goed vinden den man geld te geven voor wat hem niet toebehoorde, maar ze begreep ook wel, dat Dick het zou moeten ontgelden, wanneer dit niet gebeurde.

„Luister eens,” zei ze, „het katje behoort noch aan mij, noch aan jou, noch ook aan je grootvader. Maar, daar deze een oud man is, die moeite heeft om aan den kost te komen, zal ik je een briefje meegeven, waarin ik hem vraag eens bij mij te komen. Ik zal het dan wel goedmaken met hem.”

De goede vrouw dacht bij zichzelf, dat de oude man, die zoo hebzuchtig was, Dick wel niet zou straffen, als hij ook eens mocht komen bij haar, die den jongen zoo netjes in het pak gestoken had. Zij meende dat de grootvader wel gesteld zou wezen op de kennismaking, waaruit voor hem toch niets dan voordeel kon ontstaan.

„Je grootvader kan toch lezen, Dick?”

„Ja juffrouw, maar niet zoo heel best en alleen groote letters, want hij kan niet goed meer zien ook.”

Nu schreef juffrouw Verhagen met groote, duidelijke letters het volgende briefje:

„Ik verzoek den grootvader van Dick om morgen-avond na achten bij mij te komen.

Weduwe Verhagen.
Langestraat 25.”

Toen ze deze schikking getroffen had en zij nu genoegzaam op de hoogte was van Dicks levensomstandigheden, begon ze over andere dingen, over de hoogere belangen met hem te spreken.

Of hij wel eens van God gehoord had en van den Heere Jezus, vroeg ze.

Met verbaasde oogen zag Dick haar aan. Die namen kende hij niet anders dan van vloeken.

Met deernis zag de juffrouw den onwetenden knaap aan. „O, wat een ruim arbeidsveld ligt hier voor mij,” dacht zij. „Hoe duidelijk wijst de Heer zelf mij nu het werk in Zijn wijngaard.”

Er werd dien middag vroeg gegeten met het oog op de avondkerk en 't sprak vanzelf, dat Dick bleef. Nog nooit had de arme bedeljongen zoo'n overvloedig maal gezien. Telkens dacht hij, dat het maar een droom was en kwam hij met blijdschap tot de ontdekking, dat het heerlijke vleesch en die lekkere worteltjes en aardappelen werkelijkheid waren. Dicks blijdschap steeg ten top, toen er een groote pudding met bessensap op tafel werd gezet.

Of hij daarvan smulde!

Na het eten las juffrouw Verhagen een psalm voor uit haar ouden huisbijbel. Tegen den avond zei Sientje, dat ze zich veel beter gevoelde dan dien morgen en dat ze daarom mee naar de avondkerk zou gaan.

Ook Dick ging mee. Juffrouw Verhagen had het hem gevraagd, omdat zij dacht, dat hij toch allicht iets goeds van de prediking zou meenemen, al zag ze wel in, dat hij niet alles zou kunnen begrijpen. Ook deed het haar goed hem dan nog wat langer bij zich te hebben, want met schrik dacht ze er aan, dat Dick des avonds weer naar die treurige omgeving terug zou moeten gaan. Hoe vreeselijk het daar was, wist ze nog lang niet. Dat wist Dick alleen en met grooten angst dacht ook hij aan wat hem dien avond te wachten zou staan.

HOOFDSTUK IX.

GEEN VRIENDELIJKE ONTVANGST.

Dien Zondag was Dick dus tweemaal naar de kerk geweest, wat iets zeer ongewoons was in zijn zwerversbestaan. 's Morgens als een arme bedeljongen in de Roomsche kerk en nu, warm en netjes gekleed tusschen zijn wel-doenster en haar dienstbode in een kerk, waar hem van den preekstoel zulke vreemde woorden tegenklonken, over dingen, waarvan hij tot nu toe niet anders gehoord had dan hetgeen juffrouw Verhagen daarover dien middag met hem gesproken had.

Zijn hart werd week, toen het plechtig gezang der gemeente begeleid door schoon orgelspel door het gebouw weerklonk en een wondere rust kwam er over hem, toen de dominee ging preeken.

Een huivering overviel hem telkens, wanneer hij er aan dacht dat hij straks naar zijn huis terug zou moeten, naar zijn scheldende moeder en naar zijn brommenden grootvader. Hij vroeg zich af, wat die twee wel zouden zeggen, als hij met deze mooie kleeren thuis kwam! O, hij vermoedde wel, dat ze hem zouden worden afgenomen om te worden verkocht en hij wist wel, dat al zijn smeekbeden vergeefsch zouden zijn, als zijn moeder dat van plan was. Hij moest er maar niet aan denken, wat hem 's avonds te wachten zou staan en zich alleen verheugen in de heerlijke omstandigheden, waarin hij nu verkeerde. Hij gevoelde zich zoo veilig, nu juffrouw Verhagen vlak naast hem zat en een troost was het hem, te bedenken dat zij hem beloofd had om ook in de toekomst voor hem te zorgen.

Na de avondkerk nam juffrouw Verhagen Dick nog even met zich mee naar huis en gaf hem een glas warme melk. Sientje maakte onderwijl een paar lekkere boterhammen klaar, die ze dik met vleesch belegde. Toen het tijd was voor Dick om naar huis te gaan, zei juffrouw Verhagen:

„Ziezo, mijn jongen, nu moet je ons verlaten, maar denk er aan, dat je voortaan elken dag hier verwacht wordt, morgen te beginnen. Er zal altijd een goed maal eten voor je klaar staan en een boterham om mee naar huis te nemen. Vergeet ook den brief voor je grootvader niet en zeg hem ook nog maar eens, dat ik hem morgen verwacht na de sluiting van den winkel.”

Ze bracht den jongen tot aan de winkel deur en met een hartelijken handdruk scheidde Dick, na de juffrouw vele malen te hebben bedankt.

Lang bleef juffrouw Verhagen nog in de donkere straat staan kijken. Wèl had ze hem van al het noodige voorzien en ook voor Kleintje nog wat fijn gesneden brood en vleesch meegegeven, maar toch werd zij bedroefd, als ze dacht aan de ontvangst, die Dick wellicht wachtte.

„Maar kom,” sprak ze naar binnen gaande, „met Gods hulp zal er nu wel spoedig verandering komen in den toestand daar. Ik zal stellig doen wat ik kan.”

Toen zij een uurtje later in haar slaapkamer was en daar voor haar bed nederknielde, dankte zij God voor den grooten zegen, dat het haar gegeven was een der armen om Christus' wil wel te mogen doen. Zij smeekte om wijsheid om nu ook verder datgene te doen, wat dienen kon om den armen jongen te brengen tot Christus, opdat hij ook eenmaal Hem als zijn Zaligmaker mocht leeren kennen.

Terwijl juffrouw Verhagen zoo voor hem bad, was Dick in zijn woning gekomen. Toen hij den zolder opkwam, vond hij zijn grootvader en zijn moeder beiden reeds thuis.

Nauwelijks was het zolderluik achter hem dicht gevallen, of hij voelde zich onzacht beetgepakt en zoo geducht door elkaar geschud, dat het was, alsof de geheele zolder om hem heen draaide.

„Wel jou rekel, waar is de kat? Spreek op! Wat heb je

met het dier gedaan, dief die je bent!” schreeuwde zijn grootvader hem toe. „Met zak en al verkocht om allerlei lekkers te kunnen koopen en alleen op te eten? Spreek op, versta je me soms niet?”

„Jawel,” riep Dick met benauwde stem. „Laat me eerst maar los, grootvader, dan zal ik alles zeggen.”

„Daar dan,” riep de oude man, terwijl hij Dick een duw gaf, zoodat deze achteruitvloog. „Spreek op nu.”

Dick zag vuurrood, zijn oogen puilden uit en de aderen aan zijn slapen waren gezwollen. Daarom was het echter niet, dat grootvader hem met groote verbazing aankeek, want dat kon hem niet veel schelen. Maar die kleeren, die pet, die schoenen, die hij aan had, waar haalde de jongen die vandaan?

„Wat heb je aan?” vroeg hij op veel kalmer toon. „Waar komen die mooie kleeren vandaan? Vertel op en gauw!”

De vrouw, die tot nu toe zwijgend op de kist had zitten toezien, kwam nu ook dichterbij.

„Hoe kom je aan die spullen?” vroeg ook zij.

„Dat heb ik allemaal gekregen van een goede vrouw,” zei Dick, die blij was, dat hij nu gelegenheid zou krijgen om alles rustig te vertellen. Hoe hij er toe gekomen was om juist met het katje naar juffrouw Verhagen te gaan, kon hij echter niet zeggen, daar hij nooit thuis over de gevonden portemonnaie gesproken had. „Ik ben den heelen dag bij haar aan huis geweest,” vervolgde hij, „en o, het is zoo'n vriendelijke vrouw en grootvader moet ook eens bij haar komen, dat staat in dezen brief.”

„Dan heeft ze je zeker ook geld gegeven,” riep de moeder nu eensklaps, met begeerige blikken Dick aanziende.

„Neen, dat heeft ze me niet gegeven, maar dit mooie goed mag ik allemaal houden.”

„Nu moet je me nog gaan voorliegen ook! Geef op en gauw, want je hebt natuurlijk wel geld gekregen!”

Toen Dick echter bleef volhouden, dat hij geen geld had ontvangen en daarbij al zijn zakken omkeerde (de boterham had hij op de kist gelegd en het zakje voor Kleintje zat veilig in zijn blouse) begreep de vrouw, dat hij waarheid sprak en meteen besloot ze om dan zichzelf maar geld te verschaffen door de kleeren te verkoopen. Ze gaf hem een vuistslag in het gezicht en zei, dat hij geen kruimel eten zou krijgen, vóór hij centen had thuisgebracht. Van haar plan sprak ze niet.

„En de kat breng je ook terug, hoor!” eindigde zij.

De oude man had inmiddels juffrouw Verhagens brief gelezen en stond nu in gedachten verdiept met den brief nog in de hand. Hij wist niet, wat hij er van denken moest. Een geheime vrees, dat er voor hen wel eens onraad kon wezen, weerhield hem te besluiten om het gevraagde bezoek te gaan brengen.

Dick begreep wel, wat er nu in zijn grootvader omging en daar hij ook wel inzag, dat hij vanavond noch met dezen, noch met zijn moeder iets meer zou kunnen bespreken, besloot hij maar te gaan slapen. Andere avonden dacht hij er niet aan om iets van zijn bovenkleeren uit te trekken, die waren bijna het eenige, wat hem in den slaap kon ver-

warmen, maar nu dacht hij er niet over dat mooie pak aan te houden. Hij trok het uit, vouwde het netjes op, legde het aan het hoofdeinde van de kist en legde zich toen naast „arm Kleintje” te slapen. Als grootvader en moeder ook sliepen, zou hij nog wel eens wakker worden en dan het kindje stilletjes het eten geven, dat juffrouw Verhagen voor haar meegegeven had. Al de gebeurtenissen van dien dag hadden hem heel moe gemaakt en het duurde niet lang, of hij viel in een diepen slaap.

HOOFDSTUK X.

VERMEENDE ONDANK.

Ongemerkt had de vrouw Dick oplettend gadegeslagen. Toen ze merkte, dat hij vast sliep, schoof ze naar den ouden man toe en begon op fluisterenden toon een gesprek met hem.

Beiden waren heel onrustig geworden, toen ze merkten dat Dick met een vreemde over hun aangelegenheden gesproken had. Zoowel de handelingen van den man, als die van de vrouw konden het daglicht niet velen. Had hij niet onlangs nog dingen opgekocht, waarvan hij wel zeker wist, dat ze van diefstal afkomstig waren en had niet zij nog dezen eigen dag stellig aan een agent verzekerd, dat het kind, waarmee ze liep, van haar zelf was en dat ze niet bedelde, maar kleerenhangers verkocht? Als die vrouw hem ging uit-hooren, zou hij allicht iets zeggen, waar hij later spijt van zou hebben en daarom zei hij op stelligen toon:

„Nee, ik doe het niet, ik ga er niet heen.” Zijn dochter was het met hem eens en daar werd verder niet over gepraat.

„Maar die kleeren van Dick, vader, die moet je nu dadelijk gaan verkoopen, dat zal wel het eenige voordeeltje zijn, dat we uit deze kennismaking kunnen halen.”

„Ja, dat zal ik ook, maar het is al zoo laat, dat ik bang ben, dat Moos, de kleerenkoop, niet meer te spreken is.”

„Geef ze maar gauw. Hij heeft zijn oude plunje in dat pakje meegebracht. Dat komt goed uit. Daar kan hij toch ook beter mee bedelen, dan met die fijne spullen.”

De vrouw sloop onhoorbaar naar het bed, nam de kleeren weg en gaf ze aan den man, die er even onhoorbaar mee door het zolderluik wegsloop.

De vrouw bleef alleen met de slapende kinderen. In haar gedachten ging ze alles nog eens na, wat er gebeurd was en hoe meer ze nadacht, hoe onrustiger ze werd. Nee, niemand mocht iets van ze weten. Wat ze deden en hoe ze

leefden, moest voor ieder geheim blijven, anders zouden ze stellig last met de politie krijgen. Het speet haar wel, als ze bedacht, dat deze kennismaking misschien veel voordeel voor hen zou kunnen opleveren, maar, neen, ze durfde het niet aan.

Een groote schrik beving haar, toen ze bedacht, dat Dick stellig hun adres zou hebben opgegeven. Dan zou dat vreemde mensch wel eens plotseling voor haar kunnen staan en zich zoo van alles op de hoogte stellen. Neen, dat mocht ook in geen geval. Dan ging ze maar liever hier vandaan en zoo gauw mogelijk. Als vader straks thuiskwam, zou ze dit meteen met hem bespreken. Die ondeugende jongen toch! Wat bracht hij hen in onrust en moeilijkheid! Het eenige, wat haar een beetje kalmeerde, was de gedachte, dat het pak misschien aardig wat op zou brengen. Toen peuzelde ze de boterham op, die Dick had meegebracht en wachtte de terugkomst van den ouden man af.

Toen deze eenigen tijd later terug kwam, zag zij al dadelijk aan zijn gezicht, dat hij geen slechte zaken gedaan had. Begeerig greep ze naar de drie guldens, die hij haar toonde. Toen ze het eens geworden waren, door samen te deelen, vertelde zij hem haar besluit. De oude man vond het ook maar het beste zich op die manier de politie van het lijf te houden en beiden lachten in stilte, toen ze bedachten, hoe ze op deze wijze de juffrouw wel eens voor niets konden laten loopen.

„Blijf jij nu morgen thuis, vader,” zei de vrouw, „dan ga ik er met het kind op uit om aan den anderen kant van de stad een zolder te huren. Vóór we daar wonen, mag Dick niet uitgaan, want dan zou hij maar weer naar dat mensch toegaan en als we een goed eind weg wonen, zal hij dit wel laten.”

Toen dit was afgesproken, gingen de man en de vrouw ook ter ruste en spoedig werd op den zolder geen ander geluid vernomen dan de ademhaling der slapenden.

Toen Dick den volgenden morgen wakker werd, greep hij dadelijk met een verheugd gezicht naar zijn nieuwe kleeren. Maar vergeefs! Hij vond niet anders dan zijn oude plumje. Hij wreef zich de oogen nog eens uit, sprong overeind en keek nog eens goed, doch het was maar al te waar, zijn mooie pak was weg!

Wel had hij den vorigen dag al gevreesd, dat dit wel eens gebeuren kon, maar nu het werkelijk waar was, nu barstte hij in snikken uit. Wat zou de juffrouw zeggen, als zij hoorde, dat de kleeren van haar overleden zoontje verkocht waren? Hij durfde niet naar haar toe te gaan om het te vertellen en toch... hij verlangde er nu al weer naar om bij die vriendelijke menschen te zijn. Maar als hij naar haar toe ging en alles eerlijk vertelde, dan zou ze het

misschien aangeven bij de politie en wat zouden zijn grootvader en zijn moeder dan boos op hem zijn! Dan zou hij het nog erger moeten ontgelden dan gisteravond.

Neen, er schoot niet anders voor hem over, dan zich er maar bij neer te leggen en zijn oude leven maar voort te zetten. Op straat zou hij zijn verdriet misschien wel weer een beetje vergeten en als hij dan een goeden dag mocht hebben, zouden grootvader en moeder misschien ook wel niet meer om de kat vragen.

Hoe viel het hem echter tegen, toen zijn moeder hem op ruwen toon beval, dat hij dien dag thuis moest blijven en toen zijn grootvader dien dag ook thuis bleef, blijkbaar om de wacht over hem te houden, begreep hij er heelemaal niets meer van.

„Je hebt zeker gisteren eten genoeg gehad om het er vandaag ook nog mee te doen. Wat er is, is voor grootvader,” snauwde de vrouw hem toe, terwijl zij het schreiende kind op den arm nam en het vertrek verliet.

Dat werd een treurige dag voor Dick. Het was nog niet eens het ergste voor hem, dat hij daar een heelen dag zonder eten of drinken en werkeloos werd opgesloten, maar het speet hem zoo, dat nu die goede juffrouw Verhagen hem als een slechten en ondankbaren jongen zou beschouwen. Hoe graag was hij nu naar haar toe geloopt, zoo maar in deze oude kleeren, en had hij alles, alles aan haar verteld en haar gezegd, dat hij haar toch altijd dankbaar zou blijven, al had hij de kleeren nu niet meer.

Maar.... grootvader waakte en wanneer Dick maar in de buurt van het luik kwam, keek hij hem met woedende blikken aan. Er zat dus voor den armen jongen niet anders op dan stil thuis blijven.

HOOFDSTUK XI.

OP ONDERZOEK UIT.

Juffrouw Verhagen wachtte dien avond vergeefs op de komst van Dicks grootvader. Zij zat in de achterkamer, waar zij de bel duidelijk kon hooren.

's Morgens vroeg had zij reeds eenige kleedingstukken van haar overleden man klaar gelegd voor den ouden grootvader, want ze dacht wel, dat die er net zoo haveloos uit zou zien als zijn kleinzoon. Ze had de beste bedoelingen met den stakkerd, zooals ze hem in haar gedachten noemde en Sientje had dien middag de opdracht gekregen om te

zorgen, dat er twee porties eten meer gekookt werden, één voor Dick en één voor zijn grootvader.

Het overvloedig maal stond nu ook tevergeefs te wachten op het langzaam uitgaande fornuis. Dat Dick niet verschenen was, was de eerste teleurstelling geweest. Als de grootvader nu maar kwam, dan zou die wel vertellen, waarom de jongen er niet geweest was. De klok in de gang had echter reeds negen slagen doen hooren, zonder dat er iemand verschenen was. Het werd tien uur en nog was er niemand.

Nu begreep juffrouw Verhagen, dat er meer achter dat wegblijven van beiden zat dan zij gissen kon. Dat de oude man komen zou, daarvan had zij geen zekerheid gehad, maar dat Dick komen zou, dat had zij stellig gedacht, na alles, wat zij aan hem gedaan had.

Kon zij zich zoo in den jongen vergist hebben? Zij meende toch zoo zeker, dat zijn dankbaarheid bij het afscheid oprecht geweest was. Zou hij haar dan toch bedrogen hebben? Neen, ze kon het niet van hem gelooven! Zij zou den dag van morgen nog eens afwachten en als Dick dan weer niet gekomen was, zou ze, als de winkel gesloten was, eens op onderzoek uit gaan.

Het adres, dat Dick haar opgegeven had, was een goed eind van haar woning af en zij was dien kant nog maar zelden uitgeweest, dus zou het haar moeite genoeg kosten om het huis te vinden en dat in den avond. Zij zou er tenminste aan denken om haar zaklantaarn mee te nemen, want op die zoldertrap zou stellig geen licht branden.

Zoo maakte zij bij zichzelf allerlei plannen voor den volgenden avond, terwijl ze heimelijk hoopte, dat de bel nog gaan zou en de verwachte bezoeker binnen zou komen. Al breiend keek ze naar het katje, dat al goede vriendjes was met Minet, haar eigen poes, en vertrouwelijk met deze in één mand lag te slapen.

„k Zal morgen er ook aan denken een advertentie in de krant te zetten om den eigenaar van het poesje op te roepen, want die zal het lieve dier graag terug willen hebben.”

Terwijl ze nog met welgevallen naar de beide dieren keek, kwam Sientje binnen om voor de avondboterham te zorgen, want het werd zachtjesaan bedtijd.

„Vreemd, dat die jongen vandaag niet teruggekomen is en dat de oude man ook is weggebleven,” zei het meisje onder het klaarzetten. „Ik heb het eten maar afgezet, want het stond heelemaal te verdrogen en nu komen ze toch niet meer. Waarom zouden ze weggebleven zijn?”

„k Weet het niet,” antwoordde de juffrouw, terwijl ze haar breikous neerlei, „maar als Dick morgen weer niet komt,

ga ik eens naar zijn huis, om te kijken, wat er met hem is."

"Maar juffrouw," riep Sientje verschrikt, „zoudt u dat wel doen? Alleen en dan in zoo'n buurt bij avond! U weet nooit, wat u daar overkomen kan, want je leest dikwijls in de krant, dat het volk daar lang niet malsch is."

„Kom, kom, Sien, wat zou mij daar kunnen overkomen, als ik volgens Gods gebod handel, want heeft niet de Heere Jezus zelf gezegd: „Gaat uit in de wegen en heggen en dwingt ze om in te komen?"

Sientje mopperde echter nog, dat zij het erg ondankbaar vond van dien jongen en dat het wel schande was om een vrouw 's avonds alleen zoo'n eind te laten loopen.

„Maar Sien," zei juffrouw Verhagen, „dat mag je nu toch niet zeggen, want je weet niet waarom de jongen niet gekomen is; hij kan wel ziek zijn."

Maar Sien was boos, omdat haar goede juffrouw zoo behandeld werd en knorrig zei ze: „Dat is eigenlijk maar te hopen, want je kunt beter ziek zijn dan zoo ondankbaar."

Juffrouw Verhagen begreep wel, dat het meisje zich zoo uitliet, omdat ze niet kon hebben, dat haar juffrouw on aardig behandeld werd. Daarom zei ze vriendelijk: „Onze Heiland krijgt ook dikwijls ondank voor al Zijn goedheid en toch houdt Hij nooit op met weldoen. Denk eens, Sien, aan de tien melaatschen, die door Hem beter gemaakt werden. Slechts één van hen keerde terug om den Heer te danken."

Sientje zei niets meer, want ze zag wel, dat haar brommen toch niet zou verhinderen, dat de juffrouw deed, wat de Heer haar bevolen had.

Nauwelijks had de torenklok den volgenden avond acht slagen doen hooren, of de bakkerij van de weduwe Verhagen werd gesloten en weldra kwam de eigenares de deur uit om zich naar Dicks woning te begeven. Ze had een mandje met levensmiddelen bij zich en om maar zoo gauw mogelijk haar doel te bereiken stapte ze op de tram, die haar bracht tot dicht bij de buurt, waar ze wezen moest. Vol moed, gedreven door onbaatzuchtige liefde voor haar arme medemenschen, begon ze toen te loopen door straten, die haar alle onbekend waren en die zooveel op elkaar geleken, dat ze telkens dacht, voor de tweede maal in dezelfde straat te zijn. Eindelijk las ze op het bordje den door Dick genoemde straatnaam en weldra stond ze voor het huis, dat ze zocht. De deur stond open en met de zaklantaarn gewapend besteed juffrouw Verhagen de krakende trap.

Toen ze boven was en naar de zoldertrap zocht, klonk haar een ruwe stem tegen, die riep:

„Wat moet jij hier?”

Toen juffrouw Verhagen haar zaklantaarn richtte naar den kant, waar de stem vandaan kwam, klonk het weer:

„Wel mensch, je doet me schrikken met je licht! Zeg maar, wat je hebben moet.”

Het licht viel op een gezicht, zoo vuil en woest, dat de juffrouw er van schrok. Vriendelijk antwoordde zij:

„Ik kwam eens informeeren naar een jongen, die Dick heet. Die woont toch hierboven, is het niet?”

„Jawel, die heeft hier gewoond, maar sinds vanmiddag is hij met zijn heele familie verdwenen.”

„Waar naar toe?” vroeg juffrouw Verhagen, ontsteld door die teleurstellende tijding.

„Dat weet ik niet,” klonk het terug. „Maar wat ik wel weet, is dat het een heele opluchting is, dat ze van den zolder verdwenen zijn. Altijd kwamen ze tegen den nacht pas thuis en als ze geen ruzie maakten met den jongen, dan had je het geschreeuw van dat kleine kind. Ik weet niet, wat ze dat schaaap toch deden, dat het altijd zoo te keer ging. Je kon wel zien, dat het de eigen moeder niet was. Ze hield het alleen maar om er geld mee op te halen.”

„Wat zegt u?” zei juffrouw Verhagen op medelijdenden toon. „Maar kunt u mij nu heel niet zeggen, waar die menschen heen gegaan zijn?”

„Neen, mensch, ik weet het niet. Niemand weet het. Een van de burens heeft Zondag den jongen thuis zien komen met mooie kleeven aan. Nu denken we, dat ze die weer gestolen hebben en dat ze zoo stilletjes zijn weggelopen om de politie uit de handen te blijven. Maar ik hoor mijn kinderen huilen en dus: goeden avond, juffrouw. Ik zou maar gauw naar huis gaan, als ik u was. Hier vindt u ze toch niet.”

De vrouw verdween in haar kamer en juffrouw Verhagen bleef diep verslagen op het portaal staan.

Wat nu te doen? Haar onderzoek was voor dezen avond vruchteloos geweest en er bleef niets anders over dan nu maar naar huis te gaan. Diep bedroefd daalde de goede vrouw de trap weer af en begaf zich door de donkere straten naar haar woning.

HOOFDSTUK XII.

HET GEVOLG VAN EEN ADVERTENTIE.

Twee dagen later was juffrouw Verhagen bezig de klanten in haar winkel te bedienen, toen er een deftige heer

binnenstapte met een allerliefst meisje van ongeveer vier jaar aan de hand. De juffrouw dacht, dat de vader zijn dochtertje op taartjes wilde tracteeren, zooals dat wel meer gebeurde, maar hieraan scheen hij niet te denken. Hij bleef

geduldig wachten, totdat de laatste koopster vertrokken was, toen vroeg hij:

„Is u de juffrouw, die een advertentie heeft geplaatst over een gevonden poesje?”

„Om u te dienen, mijnheer.”

„Dan kom ik me als eigenaar van het poesje aanmelden, of liever niet ik, maar deze jongedame. We hopen nu maar, dat het gevonden poesje het hare is. Zouden wij het eens mogen zien?”

„Welzeker, mijnheer, ik zal het dadelijk halen, maar het is niet door mij gevonden, maar door een heel armen jongen, die het bij mij heeft gebracht. Het beestje was bij hem op

den zolder binnen komen loopen," zei juffrouw Verhagen en meteen spoedde zij zich naar haar achterkamer om een oogenblik later met het poesje op haar arm terug te komen.

Het kleine meisje, dat aldoor stil had toeluisterd, sprong nu naar voren en riep verheugd: „Maddie, Maddie, ben je daar eindelijk?”

Ze nam het poesje in haar armen en drukte het liefkoozend tegen zich aan.

„Daar heb je het dus weer terug, Erna," zei de vader. „Nu mag je er voortaan wel wat beter oppassen, dat het niet weer wegloopt, want dan is het niet zeker, dat het weer gevonden wordt door zoo'n vriendelijke juffrouw, die een advertentie in de krant zet.”

Toen wendde hij zich tot juffrouw Verhagen en zei: „U zult me toestaan, juffrouw, dat ik u de advertentiekosten vergoed? En sprak u daar niet van een armen jongen, die de eigenlijke vinder was? Waar is hij? Kunt u mij ook zeggen, waar hij woont, dan wilde ik hem graag wat geven.”

„Helaas, mijnheer, ik heb zijn adres wel gehad, maar, toen ik naar zijn woning ging, was hij net verhuisd. Ik ben op het oogenblik zijn spoor heelemaal bijster en zou waarlijk niet weten, waar ik hem zoeken moest.”

Nu vertelde juffrouw Verhagen haar bezoeker, wat haar met Dick in aanraking had gebracht en wat zij van hem gehoord had. De heer luisterde met buitengewone belangstelling. „U zegt, dat de jongen Dick heet, en dat hij vreeselijk arm is?”

„Ja, mijnheer, Dick Twint heet hij en ik geloof niet, dat er ongelukkiger jongen te bedenken is dan hij.”

„Ik dank u wel voor uw mededeeling," zei de heer, terwijl hij den naam noteerde. „En nu, juffrouw, daar u belang in den jongen schijnt te stellen, zou ik u willen verzoeken uw nasporingen niet op te geven maar ze met mij samen voort te zetten, daar ik van plan ben ook te trachten den jongen te vinden en te helpen. Verder verzoek ik u om vanavond een doos gebakjes te doen bezorgen aan dit adres. Wij willen de terugkomst van Maddie feestelijk vieren.”

De heer reikte juffrouw Verhagen een kaartje over, waarop stond: „Arthur van Hall. Doctor in de letteren.”

Na nogmaals gevraagd te hebben, of juffrouw Verhagen van haar kant toch ook al het mogelijke zou willen doen om Dick op het spoor te komen, verliet mijnheer Van Hall vriendelijk groetend den winkel.

Toen juffrouw Verhagen haar nieuwe bekenden nakeek, zag ze, hoe het kleine meisje het poesje liefderijk tegen zich aandrukte, alsof ze er voor wilde waken, dat het weer weg zou loopen.

„Kon ik dit alles nu maar eens aan Dick vertellen,” dacht ze en met een diepen zucht ging ze achter de toonbank om een nieuwen klant te helpen.

Bij al haar verdere bezigheden dien dag waren haar gedachten met den jongen bezig en het was haar een groote troost, dat mijnheer Van Hall beloofd had ook pogingen te zullen doen, om Dick te vinden.

Sientje was een en al verwondering over het bezoek van mijnheer Van Hall en zijn dochtertje.

„Wel heb ik ooit!” riep ze uit, „wie had er nu kunnen denken, dat er al zoo gauw iemand om die kleine kat zou komen! Nu kun je toch eens zien, dat het waar is, wat u altijd zegt, dat er niets bij toeval gebeurt. Ik ben blij voor dat lieve, kleine meisje, dat ze haar poesje weer terug heeft. Wat had ze er een schik van! Het was te wenschen, dat Dick nu ook maar eens had gezien, wat uw advertentie uitgewerkt heeft.”

Dienzelfden avond heerschte er in een der deftigste huizen, op een voorname gracht groote vreugde, toen er door de huishoudster een doos gebakjes werd aangenomen. Kleine Erna met haar mooie lakschoentjes en haar lichtblauw jurkje sprong door de gang, dat haar krullen dansten.

„’t Is omdat ik mijn lieve Maddie terug heb, Hendrik, dat papa vanavond op taartjes tracteert,” riep ze vroolijk tot den knecht. „Jij krijgt er ook een paar, hoor. De bakkersjuffrouw, die ons het poesje gegeven heeft, vertelde, dat een arme jongen het eigenlijk gevonden had en dat die het bij haar gebracht had. En nu is die jongen zelf weg, net als Maddie. Ik hoop, dat ze hem ook in een goed huis brengen, als hij gevonden wordt. Papa zal naar hem laten zoeken. Als hij terecht komt, wat zullen we dan blij zijn! Dan is er misschien weer feest, Hendrik, en dan eten we weer taartjes.” Het kleine ding klapte in de handjes en danste de gang door. Gelukkig voor haar had ze geen flauw vermoeden van den toestand, waarin Dick zich bevond.

HOOFDSTUK XIII.

’s KONINGS LIJFSTOET.

Juffrouw Verhagen maakte er ernst mee om Dick op te sporen. Niet alleen deed ze navraag aan de klanten in den winkel, maar ’s avonds kon men haar dikwijls, na het sluiten van de zaak, de straat zien opgaan. Dat was nooit haar gewoonte geweest, want het liefst bleef ze maar in haar ge-

zellige huiskamer zitten met poes tot gezelschap. Maar het gold hier hogere belangen, vond zij, de belangen van een arm, verloren kind.

Zij was nog een paar keer naar de steeg gegaan, waar Dick gewoond had, in de hoop dat men daar nog wel iets van de oude bureu te weten zou zijn gekomen. Maar niemand had iets meer van het gezin gehoord en Dick was zelfs geen enkele maal meer in de buurt gezien. Toen had juffrouw Verhagen nog vele avonden door allerlei straten gedwaald, in de hoop dat zij Dick tegen zou komen, maar ook dit was vruchteloos geweest.

Van mijnheer Van Hall had zij omtrent Dick niet meer vernomen, hoewel er op die eerste bestelling nog verscheidene gevolgd waren. Zij begreep hieruit, dat men haar daar niet vergeten was, maar dat men zelf nog niets van Dick ontdekt had. Toch verloor zij den moed niet en op eigen gelegenheid zette zij haar onderzoek voort, steeds in stilte God biddend, of Hij haar pogingen zegenen wilde.

Weliswaar bleven haar onderzoekingsstochten vergeefs, voorzover zij er niets van Dick door te weten kwam, maar toch werd zij op een andere wijze tot grooten zegen: men begon haar in de steeg, waar Dick gewoond had, te kennen en van haar te houden. Eerst werd ze met wantrouwende blikken aangezien, en als een indringster beschouwd, maar door haar vriendelijk gezicht en haar eenvoudige manieren begon zij langzamerhand de harten te winnen. Een- en andermaal bracht ze wat versterkends in de huizen, waar zij wist, dat een zieke woonde, of een zwak kind of een gebrekkig oudje. Als er dan een dankbaar glimlachje kwam op die verhongerde gezichten, was dat haar grootste loon. De kinderen begonnen al naar haar uit te zien en menige huisvrouw, die niets meer had om voor haar ziek kind iets te koopen, had haar eenige hoop gevestigd op de komst van juffrouw Verhagen. En dat was nooit vergeefs.

De hoeveelheid levensmiddelen werd al grooter en grooter en het mandje was soms zóó zwaar, dat ze het nog maar net dragen kon. De arme menschen waren zoo dankbaar een goede vriendin gevonden te hebben, dat zij van hun kant ook graag iets voor haar wilden doen. Ze begrepen wel, dat ze haar het grootste genoegen zouden kunnen doen, door Dick op te sporen en hiertoe deden nu allen in het vervolg hun best. Juffrouw Verhagen deelde niet alleen stoffelijke gaven uit, zij sprak ook met de menschen over de hogere dingen. En daar men haar kende als een vrouw, die het goed meende en haar manier van spreken zóó was,

dat een ieder het goed kon begrijpen, wilde men wel naar haar luisteren.

Op zekeren avond riep men haar zelfs binnen bij een vrouw, die lag te worstelen met den dood. Onbevangen sprak zij met deze over dood en eeuwigheid en zoowel de zieke als de aanwezige burens luisterden met diepen eerbied. Ze sprak van den Heiland der wereld, den Vriend van arme, ellendige zondaren, Die zich hun lot zoo aangetrokken had, dat Hij voor hen uit den hemel was neergedaald en Hij voor hen was gestorven aan het kruis. Lang en ernstig sprak de goede vrouw en zij verliet de woning niet, voordat de stervende uit dit aardsche leven met al zijn bekommernissen en ellende was heengegaan.

Voortaan bracht juffrouw Verhagen niet meer alleen een mandje levensmiddelen mee, maar ook haar Bijbel. Als zij naging, hoe ze tegenwoordig alle avonden omgeven was door armen en gebrekkigen en ellendigen, dan huiverde ze daar niet voor terug, maar ze dacht aan Hem, die toen Hij op aarde was, ook opgezocht werd door zulke menschen. Sientje, die haar eens zoo te midden dier stumperds gezien had, had half-spottend gezegd: „Wel juffrouw, 't leek wel, of u gisteren door een lijfstoet omgeven was”, en op blijmoedigen toon had ze geantwoord: „De blinden en kreupelen en de lammen vormden eenmaal den lijfstoet van onzen Heere Jezus. Ik dank Hem er voor, dat ik waardig gekeurd word in dezen Zijn voetstappen te volgen.”

HOOFDSTUK XIV.

TOCH NIET VAN GOD VERGETEN.

En hoe was het met Dick gegaan in den tijd, dat er zoo trouw naar hem gezocht werd?

Hij bevond zich juist in het andere eind van de stad, in een even arme omgeving, als waarin hij vroeger verkeerd had. Hij had er niet meer over gedacht juffrouw Verhagen op te zoeken, daar zijn grootvader en zijn moeder beiden hadden gedreigd hem te zullen doodslaan, als hij het waagde, om naar zijn weldoenster terug te keeren. Zoo ging het leven weer zijn ouden gang: dag in dag uit liep Dick in zijn oude plunje langs de straten te bedelen. Wel kwam hij nu in andere straten, maar hij was even koud en hongerig en ellendig. Toch was er wel iets aan hem veranderd en dat was, dat hij, zoo langs den weg loopend, dikwijls nog dacht

over hetgeen hij op dien Zondag met juffrouw Verhagen in de kerk gehoord had. En altijd weer, als hij zich herinnerde al wat zij hem van den Heere Jezus verteld had, zei hij bij zichzelf: „Ik wou, dat de Heere Jezus nog leefde. De juffrouw zei, dat Hij medelijden had met alle menschen, die arm en ziek waren. Ik zou naar Hem toe gaan, al moest ik er ook nog zoo ver voor loopen. En ik zou Kleintje naar Hem toebrengen, want Hij nam immers ook kinderen in Zijn armen en Hij zegende ze. Maar Hij is niet meer op aarde,” eindigde Dick met een zucht. „Kleintje wordt niet beter en ik blijf arm en hongerig. Maar één dag heb ik het goed gehad, met die mooie kleeren, die nu bij Moos, den kleerekoop, hangen, maar nu . . . ! De juffrouw zei, dat de Heere Jezus nu nog voor alle menschen zorgt, maar voor mij en Kleintje zorgt Hij toch niet. Ons heeft Hij zeker vergeten.”

Soms ook doorflitste hem de gedachte om weg te loopen, juffrouw Verhagen op te zoeken en haar alles te vertellen. Maar, dat wilde hij toch niet doen, hoewel hij zeker wist, dat de goede vrouw hem helpen zou. Ook was het niet uit liefde tot zijn grootvader en zijn moeder, dat hij telkens weer naar huis ging, maar hij dacht aan Kleintje. Wat zou er van haar terecht komen, als hij haar niet 's avonds stilletjes wat toestopte?

Op zekeren dag was Dick weer met deze gedachten bezig, terwijl hij op een stoep wat uitrustte. De zon scheen lekker en op straat was het alles leven en beweging. Terwijl Dick zoo zat te kijken naar rijtuigen en auto's, die hem passeerden, kwam er opeens een auto voorbij, die hem opviel, daar ze zoo bijzonder mooi was en zoo zacht reed. De auto hield dicht bij Dick voor een winkel stil en er stapte een vriendelijke dame uit. Ze zei nog wat tegen iemand, die in de auto bleef en ging daarna den winkel binnen.

„Kom,” zei Dick, „ik ga eens zien, wie er in die auto gebleven is, die heeft nu al den tijd om mij eens flink wat te geven.”

Toen hij door het raampje keek, zag hij alleen een lief klein meisje zitten. Daar behoefde hij dus niets aan te vragen. Hij wachtte nu de terugkomst van de dame af en keek onderwijl begeerig naar de mooie kussens in de auto. Weldra kwam de dame uit den winkel.

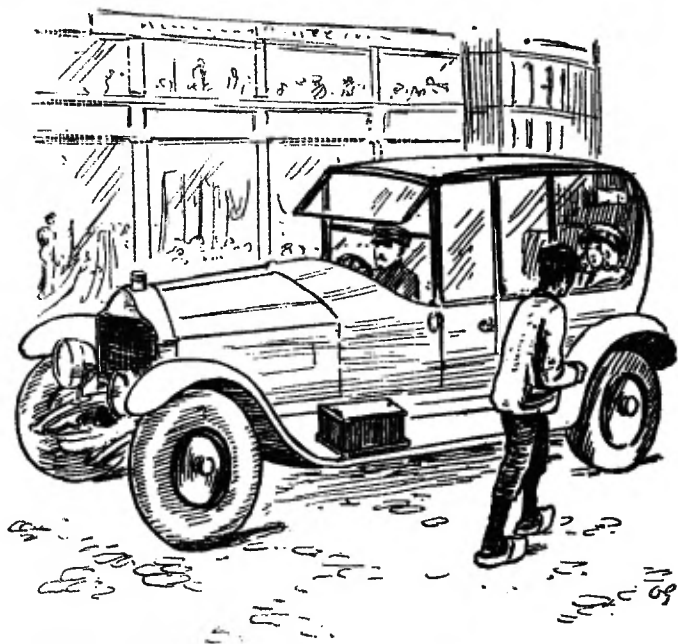
„Mama,” riep het kleine meisje haar al tegen, „kijk eens, wat een arme jongen daar staat!”

Dick trad op haar toe en hield met een smeekend gezicht zijn hand op.

„Wat wil je?” klonk het hem vriendelijk tegen en reeds

tastte de dame in haar taschje om Dick wat te geven. Toen ze echter den jongen nog eens goed aanzag, viel het haar op, hoe droevig zijn oogen stonden, hoe ongelukkig hij er uit zag. Zij bedacht, dat zoo'n stakkerd toch maar half geholpen was, als ze hem een paar centen gaf, en ze zon juist op een middel om hem meer blijvend te helpen, toen haar dochtertje riep: „Toe mama, geef u dien, armen jongen toch wat! Hij heeft vast honger.”

Nu was mevrouws besluit genomen. Ja, de jongen had

honger, dat kon zij ook aan zijn gezicht wel zien en daarom zou ze hem mee naar huis nemen en hem een flink maal eten geven. Ze wendde zich nu tot hem en zei: „Je moet maar eens naar mijn huis gaan, dan zullen wij je daar wel eens helpen. Hier heb je mijn adres.”

Terwijl ze het kaartje overreikte, vroeg ze nog: „En hoe heet je eigenlijk?”

„Dick Twint, mevrouw.”

Weinig had Dick vermoed, wat het noemen van zijn naam uit zou richten. De dame had zich al omgewend om in de auto te stappen, maar nu keerde ze zich plotseling weer tot

Dick en vroeg verbaasd: „Wat zeg je? Hoe is je naam?”

„Dick Twint,” klonk het nog eens, „ik heet Dick Twint.”

„Maar dan ben jij de jongen, die eens een poesje bij de bakkersvrouw heeft gebracht. Dat poesje was van mijn dochtertje Erna en o, ze was zoo blij, dat ze het terug kreeg.” Ze opende zelf het portier van de auto en zei: „Erna, kom er eens uit! Dit is Dick, die je poesje gevonden heeft. Wij zullen met hem mee naar huis wandelen.”

Den chauffeur zei ze, dat hij maar alleen weg moest rijden, dat zij te voet zou volgen. Dicks verbazing steeg ten top, toen die deffige dame haar meisje bij de hand nam en naast hem voortliep. Mevrouw Van Hall zag duidelijk Gods hand in deze ontmoeting en zij wilde nu den jongen, dien haar man reeds zoo lang zocht, geen oogenblik meer verlaten.

Kleine Erna sprong telkens vooruit om Dick nog eens goed aan te zien. „Is dit nu de jongen, die mijn poesje vond, mama?” vroeg ze. „Wat zal papa blij zijn, dat wij hem gevonden hebben! En de juffrouw van de taartjes is er ook vast blij om.” Even liep ze weer rustig voort, toen stak ze eensklaps Dick haar kleine handje toe en zei: „Ik dank je nog wel, hoor, dat je mijn Moortje teruggebracht hebt.”

Nu begreep Dick er heelemaal niets meer van. Hij had een poesje bij juffrouw Verhagen gebracht, maar dat meisje bedankte hem voor haar Moortje! Mevrouw Van Hall zag Dicks verlegenheid wel en vriendelijk zei ze: „We zullen er thuis wel eens rustig over praten, hoor!”

Dit begon Dick echter te begrijpen, dat God hem niet vergat, zooals hij nog zoo kort geleden gedacht had.

En mevrouw Van Hall dankte in stilte, dat God dit alles zoo wonderlijk bestuurd had. Haar man had haar alles van Dick verteld en daarom was ze zoo blij, dat er nu wel spoedig verbetering in zijn lot zou komen.

HOOFDSTUK XV.

DE GOEDE HERDER.

Mijnheer Van Hall was niet weinig in zijn schik, toen hij dien middag bij zijn thuiskomst, hoorde, wat er gebeurd was. Hij stuurde dadelijk den knecht met een briefje naar juffrouw Verhagen, waarin hij haar vroeg, of ze zoo gauw mogelijk bij hem wilde komen, daar hij haar belangrijke mededeelingen had te doen. Hij had zelf Dick ondervraagd en hij was er volkomen van overtuigd, dat deze de vermiste jongen was,

maar toch wilde hij graag, dat juffrouw Verhagen zelf haar beschermeling herkende.

De jongen werd gewasschen en van andere kleeren voorzien en nu mocht hij wat in den grooten tuin rondwandelen, nadat hij zich eerst in de keuken aan een kostelijk maal te goed had gedaan.

Nog vóór haar winkel gesloten werd, had Juffrouw Verhagen zich al in haar Zondagsche japon gestoken. Hoed en mantel lagen klaar en zoo gebeurde het, dat zij een paar minuten over achten reeds haar deur uitstapte om zich naar mijnheer Van Hall te begeven. Ze liep zoo hard ze maar eenigszins kon, terwijl haar hart van ongeduld klopte. O, hoe zou ze haar best doen, om hem op te zoeken, als ze mocht hooren dat er eenig spoor van Dick ontdekt was.

Weldra belde ze aan en, daar mijnheer hem dit van te voren gezegd had, liet de knecht haar dadelijk in de salon, waar zij mijnheer en mevrouw Van Hall vond.

Toen juffrouw Verhagen rustig gezeten was, vertelde mijnheer Van Hall haar alles, wat er dien dag gebeurd was.

„Dus hij is gevonden?” riep de goede vrouw verheugd uit. „Hij is dus hier in dit huis? O, mag ik hem eens zien, alstublieft?”

Tranen van aandoening welden op in haar oogen en mevrouw Van Hall vond het beter, dat zij nog even uitrustte, vóór de ontmoeting zou plaats hebben. Mevrouw schonk zelf een kopje thee in en vertelde, dat ook zij innig verheugd was, dat de jongen terecht was. Met vochtige oogen keek ze naar het wiegje, dat bij haar stond en waarin haar eigen kleine jongen lag te slapen. „Elken keer, als ik ons kindje aanzie,” zei ze, „moet ik denken aan dat arme kleintje bij Dicks moeder. Er moet een eind komen aan die behandeling, dat schaapje mag niet langer bij die vrouw blijven, evenmin als Dick.”

Hierover waren allen het eens, maar daar Juffrouw Verhagen nu haar ongeduld niet langer bedwingen kon, volgde zij mijnheer Van Hall naar het kamertje, waar Dick zat. Kleine Erna was bij hem en hij lachte hartelijk om haar kinderlijk gesnap. Nauwelijks echter zag hij juffrouw Verhagen, of hij wierp zich in haar armen en riep onder tranen: „O juffrouw, denk toch niet, dat ik ondankbaar en slecht ben, maar ik mocht niet naar u toegaan van grootvader en van moeder. En grootvader heeft ook de kleeren verkocht. Ik kan het heusch niet helpen.” Snikken beletten hem om verder te spreken. Ook juffrouw Verhagen was ontroerd. Ze gevoelde nu eerst recht, hoe ze naar den jongen verlangd had.

„Neen, mijn jongen,” zei ze eindelijk, „ik heb niet slecht

van je gedacht, maar ik heb wel naar je verlangd en daarom ben ik blij, dat we je nu terug hebben. Wij hadden je gezocht, maar de Goede Herder zelf heeft Zijn verloren schaap weer teruggebracht en Hij zelf heeft je aan ons teruggegeven. Dagelijks heb ik den Heer gebeden, of Hij je weer bij ons wilde brengen, arm verdoold schaap dat je was en nu heeft God mijn gebed verhoord. Hoe zal ik Hem daarvoor ooit genoeg kunnen danken!"

HOOFDSTUK XVI.

HOOG BEZOEK.

Dick ging dien avond met juffrouw Verhagen mee naar huis. Eerst had de juffrouw nog wel bezwaren gemaakt, omdat zij vreesde, dat zij eigenlijk den jongen niet zoo dadelijk tot zich mocht nemen, maar mijnheer Van Hall stelde haar gerust door te zeggen, dat hij nog dienzelfden avond naar Dicks huis zou gaan, om daar de toedracht van de zaak te vertellen. Ook zei hij, dat hij niet zou rusten, vóór de jongen voorgoed uit die vreeselijke omgeving weg was en dat hij zich daarom zoo spoedig mogelijk tot den voogdijraad zou wenden om te bewerken, dat de moeder uit de ouderlijke macht ontzet werd.

Innig verheugd stapte juffrouw Verhagen dus met Dick aan haar arm naar huis toe. Ze lachte in zichzelf als ze dacht aan het verwonderde gezicht, dat Sientje zetten zou. Ze zag er heel niet tegen op, dat er dien avond nog heel wat in orde gemaakt moest worden, vóór Dick in het kamertje van haar zoontje zou kunnen slapen. Ook vond zij het niet erg om dat kamertje met het bed aan den bedeljongen af te staan. Neen, in haar hart weerklonk het telkens weer: „En wie zoodanig een kindeke ontvangt in mijnen naam, die ontvangt Mij.”

Terwijl die twee zoo voortstapten, begaf mijnheer Van Hall zich op weg naar het huis van den jongen.

Mijnheer Van Hall gevoelde zich niet vreemd in de arme buurt, waar Dick woonde, want dikwijls ging hij er op uit om in zulke wijken armoe en ellende te lenigen, voor zooverre hem dit mogelijk was. Wel was het al heel laat, maar Dick had gezegd, dat zijn moeder met het kind altijd tegen den nacht pas thuis kwam, dus verwachtte mijnheer Van Hall wel, dat hij den grootvader alleen thuis zou treffen. Eindelijk was hij, waar hij wezen moest. Ondanks het late

uur waren er nog kinderen op de stoepen aan het kibbelen en spelen en uit open deuren klonk gelach en geschreeuw. Slordige vrouwen hingen uit de ramen of stonden aan de deuren met elkaar te praten of tegen elkaar te schreeuwen, terwijl boven dat alles mannenstemmen uitklonken, die vloekend hun vrouwen naar binnen riepen.

Een huivering doorvoer den bezoeker en hij dacht er aan, hoe vreeselijk het wel voor Gods Zoon geweest moest zijn om zich te begeven te midden van onze wereld van zonde en verderf.

Uit den kelder van het huis, op welks zolder Dick thuis hoorde dook een mannenhoofd op, toen mijnheer Van Hall binnen wilde gaan.

„Wien moet je hebben?” klonk het barsch, terwijl de man den deftigen bezoeker van het hoofd tot de voeten opnam.

„Is vrouw Twint thuis? Of anders haar vader?”

„Den ouden heb ik thuis zien komen, maar de vrouw is er, geloof ik, nog niet. Ik zal den ouden baas wel ereis roepen.”

De man kwam boven, plaatste zijn beide handen als een trechter vóór den mond en riep onder aan de trap: „Heidaar, baas Bommel, daar is hoog bezoek voor je. Kom eens naar beneden!”

Er verscheen echter niemand en ook werd er geen antwoord gegeven.

„Weet je zeker, dat de oude man thuis is?”

„Zeker, mijnheer. Maar Bommel denkt zeker, dat ik hem voor den gek houd met dat „hoog bezoek.”

„Nu, dan zal ik maar eens naar boven gaan,” zei mijnheer Van Hall, terwijl hij den man een zilverstukje gaf.

Op den zolder gekomen zag hij, dat Bommel wel degelijk thuis was. De man zat op den grond lompen en rommel uit te zoeken. Met wantrouwende blikken zag hij zijn bezoeker aan.

„Wat moet dat, mijnheer?” vroeg hij achterdochtig. „Waarom kom je mij in mijn eigen woning overrompelen?”

„Ik moet je dochter spreken, de moeder van Dick. Wanneer komt ze thuis?”

„Dat weet ik niet, vraag dat maar aan haarzelf. Denk je, dat ze mij alles vertelt, wat ze van plan is?”

„Kom, kom, vriend, dat zul je wel weten,” zei mijnheer Van Hall kalmeerend. „Ik moet eens een woordje met haar, maar ook met u spreken. 't Is over den jongen, die elken dag de straat opgestuurd wordt, om te bedelen. Ik blijf hier wachten, tot zijn moeder thuis is, al wordt het ook middernacht.”

„Wat is er nu weer met dien jongen?” vroeg de man nu op geheel anderen toon, daar hij eensklaps begon te vreezen, dat die deftige heer wel eens iemand van de politie kon zijn.

Nog vóór mijnheer Van Hall antwoord kon geven, klonken er voetstappen op de trap en een schelle stem riep: „Hoog bezoek voor mij? Als er iemand op mijn zolder komt, dien ik niet noodig heb, gooi ik hem weer naar beneden.” Een akelige schaterlach volgde op deze woorden. Brutaal stootte ze het luik open en stapte den zolder op. De bezoeker was opgestaan en wachtte kalm af, wat de vrouw zeggen zou. Die kalmte ontwapende haar en sprakeloos bleef zij tegenover het „hoog bezoek” staan.

HOOFDSTUK XVII.

LIEFDEVOLLE ONTFERMING.

Met onderzoekenden blik keek mijnheer Van Hall naar de vrouw en meer nog, naar wat ze in de armen had.

„Ik kom u vertellen, dat Dick vanavond niet thuis komt,” zei hij zonder eenige inleiding. „Dat straatleven van den jongen heeft van nu aan een einde. Jullie weet beiden heel goed, dat bedelen bij de wet verboden is en toch wordt de jongen er elken dag maar op uitgestuurd. Is het uw eigen zoon?” vroeg mijnheer Van Hall, terwijl hij de vrouw met strengen blik aanzag.

„Van wie zou hij anders zijn?” vroeg ze op brutalen toon om haar vrees te verbergen.

„Ik dacht, dat een vreemd kind voor u niets bijzonders was,” klonk het rustige antwoord. „Dick kon ook wel een vreemd kind zijn, evengoed als het kleintje, dat u daar op den arm hebt.”

Nu schrikte de vrouw toch. „Dat ik in mijn armen heb,” herhaalde ze werktuiglijk. „Wie zegt u dat?”

„Het komt er niet op aan, wie mij gezegd heeft dat u dat kind gekocht hebt. U hoort, dat ik het weet. Ik weet, dat Dick wordt uitgestuurd om te bedelen en dat dit arme kindje honger moet lijden om door haar schreien medelijden op te wekken,” klonk het nu verontwaardigd van mijnheer Van Halls lippen. „En dat alles om u aan geld te helpen, foei, is er voor een ijverige vrouw geen andere manier om haar brood te verdienen? Laat mij het kind eens zien!” De vrouw deed een stap achteruit en trok den

doek nog wat dichter om het kindje heen, maar zonder aarzelen trad mijnheer Van Hall op haar toe en nam het kindje met doek en al uit haar armen. De vrouw geloofde

nu zoo stellig, dat die heer tot de politie in betrekking stond, dat ze dit toeliet.

Mijnheer Van Hall had den doek losgewikkeld en trad nu met het kindje onder het lamplicht. Een lief krullekopje lag op zijn arm en twee groote oogen keken hem angstig aan. Hoe mager en hongerig het kindje er uitzag, toch was het gezichtje lief, maar het lichaampje....! Een huivering doorvoer hem, toen hij er naar keek en met deernis wendde hij den blik af van het vergroeide schepseltje.

„Maar vrouw!” riep hij verontwaardigd uit, „wat heb je van dit arme schepseltje gemaakt? Het kind is den hongerdood nabij. En die blauwe plekken, hoe komt het daaraan? Spreek op, of anders zit je morgen beiden achter slot en grendel.”

De vrouw beefde nu van angst en ook de oude man trad op mijnheer Van Hall toe.

„Heb toch geduld, mijnheer,” smeekte hij op onderdanigen toon, „bedenk toch, dat wij arme menschen zijn, die hard moeten tobben om aan den kost te komen. Sinds mijn dochter weduwe is en mijn zaak is verlopen, hebben wij niets dan tegenspoed gehad. U hoeft mijn dochter toch niet te verwijten, dat ze een ouderloos kindje tot zich genomen heeft, toen haar eigen kindje gestorven was.

Dat kind had niemand meer dan een oude grootmoeder en die wou het wat graag kwijt. We hebben het toch niet gestolen, we zijn geen dieven.”

„Wie is die oude vrouw?” vroeg mijnheer Van Hall, die op de rest van het verhaal weinig acht had geslagen. De oude man noemde den naam van een verafgelegen slop. „En Dick, is die ook misschien op zoo'n wijze in jullie bezit gekomen?”

De oude man antwoordde maar weer, daar zijn dochter als wezenloos staan bleef.

„Neen, mijnheer. Die jongen is het stiefkind van mijn dochter hier. Toen zij trouwde met Twint, had die al een jongetje van drie jaar. Nu, dat is Dick.”

„Dus is hij uw eigen kind niet,” zei mijnheer Van Hall, zich nu rechtstreeks tot de vrouw wendend. „Dan kan ik tenminste iets beter begrijpen, dat je hem al even erg verwaarloosd hebt als dit stakkerdje hier. Maar nu heb ik jullie dit te zeggen: de jongen blijft onder mijn hoede en dit kleintje neem ik nu ook mee. Een vorigen keer zijn jullie verhuisd om aan nasporingen te ontkomen, maar ik raad je dit nu niet weer te probeeren, want de politie zal jullie dan weten te vinden. Over een paar dagen kom ik op dezen zelfden tijd weer en reken ik er op jullie beiden thuis te vinden.”

„Och mijnheertje, wees toch barmhartig en heb toch medelijden met ons!” riep de oude man. „U zult toch zoo'n oude stumperd, als ik ben, niet in de gevangenis brengen! En dan mijn dochter, een weduwe, o mijnheer....”

Mijnheer Van Hall maakte een eind aan al die jammerklachten, door het luik te openen en voorzichtig met zijn lichten last de zoldertrap af te dalen.

't Was buiten nu stil geworden en niemand zou toch kunnen vermoeden, dat die deftige heer in dat vreemde pak

een kindje droeg. Zoodra hij er gelegenheid toe had, riep hij een huurauto aan en weldra ontsloot hij de voordeur van zijn huis.

Nauwelijks had mevrouw Van Hall haar mans voetstap gehoord, of ze kwam de gang in om den uitslag van zijn tocht te vernemen. Hoe verbaasd was ze, toen uit het pak, dat haar man in den arm had, een zacht geschrei opklonk.

„Wat is dat?” vroeg ze, hem verwonderd aanziende.

„Een geschenk voor u, lieve,” zei hij met een droeven glimlach. En de kamer binnentredende, sloeg hij den doek terug en vervolgde: „Ziehier, onze Heer en Heiland vraagt u om dit arme kleintje om Zijnentwille te ontvangen.”

Hij legde nu het kindje, dat verwonderd rondkeek, op den schoot zijner vrouw.

Snikkend sprak ze, terwijl haar oog medelijdend op het misvormde lichaampje rustte: „Ik neem het aan en hoop, dat wij met Gods hulp het kindje weer gezond en gelukkig zullen kunnen maken.”

HOOFDSTUK XVIII.

EEN HEMELSCHE OPROEP.

Terwijl Dick een onderkomen had gevonden bij juffrouw Verhagen, bleef Kleintje onder de hoede van mevrouw Van Hall. Zij zelve had het kindje gereinigd en verzorgd en in schoone kleertjes gestoken. Nu lag het lekker in een bedje, waarin Erna vroeger geslapen had. Met versterkende middelen en een zorgvuldige behandeling hoopte men het kindje gezond en sterk te maken. En, was het vroeger liefkoozingen te kort gekomen, nu werd het den ganschen dag verzorgd en vertroeteld, zoowel door mevrouw als door mijnheer en Erna. De fijne krulletjes waren gewasschen en geborsteld en het lieve kopje met de groote vraag-oogen lag maar verwonderd rond te kijken. Spreken kon ze niet, dan enkele half verstaanbare woorden, maar de zachte glimlach, waarmee ze mevrouw Van Hall telkens aankeek, was voor deze meer waard dan duizend dankbetuigingen.

Kleine Erna was verrukt, dat zij een zusje had gekregen en haar liefste speelgoed bracht zij naar het bedje. Op zekeren middag zei ze: „Maar mama, hoe heet ons zusje nu eigenlijk? Wij zeggen altijd maar „Zusje” en „Kleintje”, maar hoe moet ze toch eigenlijk heeten?”

„Daar zullen wij vanavond eens met papa over praten,”

antwoordde de moeder, die zelf ook vond, dat Erna gelijk had.

's Avonds bespraken mijnheer en mevrouw Van Hall de zaak nog eens en daar mijnheer het geheel aan zijn vrouw overliet zei mevrouw: „Ik heb al zoo dikwijls over een naam voor het kindje gedacht en daar ze zooveel en zoo bitter heeft geleden, weet ik geen beteren naam voor haar dan „Mara”.

Mijnheer Van Hall was het hiermee volkomen eens en zoo was de naam van het kindje in het vervolg „Mara”. En als de kleine Mara ten volle had beseft door welke trouwe zorgen zij omringd was, dan zou ze geweten hebben, dat er geen beter tehuis voor haar te bedenken was: mevrouw Van Hall zorgde voor haar, alsof zij haar eigen kindje was.

Mijnheer had zich intusschen met den voogdijraad in verbinding gesteld en deed nu pogingen om Dicks stiefmoeder uit de ouderlijke macht te doen ontzetten. Hij had de grootmoeder van Kleintje opgezocht en van haar vernomen, dat het kindje inderdaad aan vrouw Twint verkocht was. Deze had beloofd er goed voor te zorgen en daarop had de grootmoeder vertrouwd. Dat ze nooit meer naar het kind was komen kijken, kwam, doordat ze zoo stijf was van de rheumathiek, dat ze al in geen jaren buiten was geweest. Rechten op het kind doen gelden? Ze dacht er niet meer aan. Ze was het kwijt en ze wilde het niet weer terug hebben ook. Wat zou ze er mee moeten beginnen?

Zij had er dus niets op tegen, dat mijnheer Van Hall het kindje tot zich nam.

Ook slaagde men er zonder veel moeite in om Dick vrij te maken van zijn stiefmoeder en haar vader. De vrouw werd juist in dien tijd gevangengenomen wegens diefstal en naar een Rijkswerkinrichting opgezonden. Mijnheer Van Hall deed zijn best om toen den ouden Bommel in een oude-mannenhuus geplaatst te krijgen, daar de man van de doorgestane angsten zwak en ziekelijk geworden was.

En hoe was het met Dick?

Toen hij dien avond met juffrouw Verhagen thuis kwam, was Sientje al even blij geweest over zijn terugkomst als haar juffrouw. Weer beijverden de beide vrouwen zich om den jongen zooveel goed te doen, als maar in haar vermogen was. Fluks werd het bed opgemaakt in het kleine kamertje, waarin nooit meer iemand geslapen had na den dood van Johan Verhagen. En toen juffrouw Verhagen hem het nette kamertje wees, was Dick opgetogen.

„En nu behoef je niet meer naar den zolder terug, mijn jongen,” zei de juffrouw, die al even blij was als Dick zelf. „Ik denk, dat je wel altijd bij me moogt blijven.”

Toen ze zeker was, dat Dick sliep, ging ze op haar teenen nog even het kamertje binnen, om te zien, of hij lekker en rustig lag. Dat had ze bij haar Johan ook altijd gedaan.

Den volgenden morgen kwam mijnheer Van Hall haar bezoeken om met haar te overleggen, wat er met Dick gedaan moest worden. De goede vrouw bood onmiddellijk aan om Dick bij zich te houden. Hij kon dan nog eenige jaren de school bezoeken en daarna moest hij het bakken maar leeren, want dan zou ze hem heel goed in haar zaak kunnen gebruiken. Mijnheer Van Hall vond dit voorstel prachtig en hij twijfelde er niet aan, of de voorgedijraad zou er ook zoo over denken. Hij zelf was gaarne bereid een deel der onkosten op zich te nemen.

Daar wilde juffrouw Verhagen echter niets van weten.

„Ik heb mijn brood, mijnheer,” zei ze, „en meer dan dat, God zij gedankt. Als mijn eigen jongen was blijven leven, zou ik graag de driedubbele onkosten gedragen hebben en waarom zou ik dit nu niet doen voor dezen armen jongen, dien God mij in de plaats van mijn lieveling heeft toegezonden? Voor de toekomst ben ik niet bang, want God zal mij stellig geen werk opdragen, dat ik niet volbrengen kan.”

Mijnheer Van Hall eerbiedigde deze meening en drong niet verder aan. Hij vroeg alleen, of hij nog even Dick mocht spreken, om hem zijn wedervaren van den vorigen avond te vertellen.

Dick was opgetogen van blijdschap, toen hij hoorde, dat Kleintje ook niet meer in die ellendige omgeving was, maar dat zij liefderijk werd verzorgd door dezelfde dame, die ook voor hem zoo vriendelijk was geweest. Alleen kwam er een schaduw op zijn gezicht, toen hij bedacht, dat hij nu het kindje nooit meer zien zou.

Maar mijnheer Van Hall, die zijn gedachten scheen te raden, zei: „En nu wilde ik u nog voorstellen, juffrouw, om vanavond met Dick eens naar ons kindje te komen zien.”

Dick kon geen woorden vinden, om zijn blijdschap te uiten.

„Ik ben zoo dankbaar,” kon hij alleen maar uitbrengen.

Maar mijnheer Van Hall begreep hem wel. Hij groette juffrouw Verhagen. Toen trad hij op Dick toe en zei:

„Dank jij er Hem maar voor, mijn jongen, aan wien wij alles te danken hebben en die ook hierin ons allen heeft geleid.”

Toen Dick dien avond bij het bedje stond waarin zijn kleine vriendinnetje lag, kende hij haar bijna niet meer

terug. Niet alleen lag ze inplaats van op vodden nu in een keurig bedje en had heldere, mooie kleertjes aan, maar het gezichtje was zoo veranderd. Rustig keken de anders altijd

zoo angstige oogjes rond en een glimlach van tevredenheid lag om het lieve mondje.

„Lief Kleintje,” riep Dick uit, „wat ben je nu veranderd.” Ze strekte de armpjes naar Dick uit en stamelde:

„Dick, Dickie.”

Dat was het eenige woord, dat ze zeggen kon en allen, die om haar bedje stonden, vonden het zoo lief, dat ze het nog eens en nog eens moest zeggen.

En telkens weer pakte ze Dick beet en streek hem door de haren en dan klonk het fijne stemmetje: „Dickie, Dickie.”

Het afscheid kostte Dick heel wat moeite.

„Ach, mijnheer,” zei juffrouw Verhagen met tranen in de oogen, toen ze gehoord had in welk een treurigen toestand het kindje aangekomen was, „ik zou het er nog best bij willen hebben. Als het ooit te zwaar voor mevrouw wordt, denk u dan alstublieft aan mij.”

„Neen, neen,” kwam mevrouw nu tusschenbeiden, „dat moet u mij nu overlaten: ik heb het aanvaard, als een geschenk van Hem, die gezegd heeft: „Zoo wie zoodanig een kindeken ontvangt in Mijnen naam, die ontvangt Mij.”

„Ik zou er nu geen afstand meer van willen doen, tenzij Hijzelf het opeischte en het tot Zich nam.”

Mijnheer Van Hall zei nu nog tot Dick, dat hij zoo dikwijls naar het kindje mocht komen zien, als hij wilde, en hierop nam men afscheid.

HOOFDSTUK XIX.

NAAR HUIS.

In het eerst scheen het, dat de liefdevolle verzorging inderdaad heilzaam werkte, want, hoewel het langzaam ging, er was toch verbetering in Mara's lichamelijken toestand te bespeuren. Door het goede voedsel en de geregelde rust werden haar wangetjes gevulder en de armpjes ronder. Maar er lag een uitdrukking in de oogjes, die vreemd aandeed bij een jong kind. Naarmate ze groeide, werd dit des te opvallender. Haar kleine gestalte bleef misvormd, hoewel mijnheer Van Hall de kunstigste dokters raadpleegde. Het ruggetje was geheel vergroeid. Of ze zoo geboren was, of dat het kwam, doordat vrouw Twint haar altijd in dezelfde houding had gedragen, was moeilijk uit te maken, maar de dokters waren het er over eens, dat het ongeneeslijk was. Hierbij kwam nog, dat de beide beentjes verlamd bleken, zoodat men haar steeds moest dragen, of in een wagentje rijden.

Wel was de tegenstelling groot, als men van haar keek naar de kleine Erna, die een en al leven en gezondheid was. Maar aandoenlijk was het om te zien, hoe deze kleine wildzang dikwijls eensklaps met spelen ophield en rustig bij Mara's bedje ging zitten om haar allerlei woordjes en later ook kleine versjes voor te zeggen. Hoe meer tijd er verliep, hoe duidelijker het werd, dat Mara door de geheele familie Van Hall als een der hunnen werd beschouwd.

Elken Zondag kwam Dick op bezoek bij zijn voormalig lotgenootje. Hijzelf werd een stevige jongen, die nu geregeld naar school ging en in zijn vrije uren in de bakkerij bezig was. Juffrouw Verhagen had er op gestaan, dat hij haar „moeder” noemde en dit deed Dick gaarne.

Nu hij te weten was gekomen, dat vrouw Twint zijn eigen moeder niet was en dat dus ook de oude Bommel geen familie van hem was, hechte hij zich nog meer aan juffrouw Verhagen en deed hij steeds zijn best zijn dankbaarheid te toonen.

Niemand zou in den netten, levendigen jongen makkelijk den knaap herkend hebben, die voor korten tijd nog in havelooze plunje lusteloos langs de straten slenterde.

Zijn grootste genot vormden de bezoeken bij kleine Mara. Uren kon hij haar vermaken met kleinigheden, die hij zelf voor haar geknutseld had en wanneer het mooi weer was, droeg hij haar den tuin in. Mevrouw Van Hall wilde het kindje aan niemand anders toevertrouwen en alleen in de uren, dat Dick oppaste, ging zij met haar man en haar kinderen wandelen.

Zoo verliepen enkele jaren en Mara was zeven jaar geworden. Mevrouw Van Hall had al lang ingezien, dat al haar trouwe zorg aan Mara niet de noodige levenskracht kon geven. Zij groeide niet op als een gezond kind, maar bleef klein en machteloos. In lichamelijke ontwikkeling was zij bij andere kinderen ver achter, maar in den ernst van haar gedachten was zij ze ver voor. Als Erna naar school was en de kleine Willy in den tuin speelde, zat mevrouw dikwijls met een handwerkje naast Mara's wagentje. Dan vertelde zij het kind van den Heere Jezus, den grooten Kindervriend, die eenmaal kinderen in Zijn armen had genomen en gezegend. Ook zong ze dikwijls mooie kinderversjes, die Mara met haar lieve stemmetje zachtjes meezong. Als zij hoorde, hoe de Heiland eenmaal lammen en zieken had beter gemaakt, zei ze dikwijls met een ernstig gezichtje: „De Heere Jezus zou mij ook wel beter kunnen maken.” En de tranen kwamen mevrouw Van Hall dan in de oogen, als ze er aan dacht, dat dit misschien maar al te spoedig gebeuren zou.

Ook Dick kon de gedachte niet van zich af zetten, dat hij Mara nooit groot zou zien en toen het al duidelijker werd, dat het niet lang meer duren kon, sprak mevrouw Van Hall hierover met Dick. Eerst was de jongen heel bedroefd, maar hij had in den laatsten tijd veel in den Bijbel gelezen en veel nagedacht over geestelijke dingen. Hij wist van „het Vaderhuis met de vele woningen” en hij

dacht, dat, hoe goed Mara nu ook verzorgd werd, zij daar eerst volmaakt gelukkig zou kunnen zijn. Weinig vermoedde Dick hoe spoedig het kleine meisje reeds het hemelsch tehuis zou binnengaan.

HOOFDSTUK XX.

ACHTERGELATEN.

Hoe meer mevrouw Van Hall zag, dat Mara al zwakker en zwakker werd, hoe zorgzamer zij voor haar werd. Het verraderlijke blosje op het wasbleeke gezichtje en de glinstering in de blauwe oogjes duidden maar al te zeer aan, dat het einde naderde. Mara's geest werd helderder naarmate het lichaam verzwakte. Soms deed ze wonderlijke vragen over God en den hemel, waaruit men op kon maken, dat haar gedachten hier veel mee bezig waren.

Op zekeren dag bleek dat duidelijk. Ze was bijzonder dankbaar geweest en zei, dat ze het toch zoo lief vond, dat mevrouw Van Hall haar tot zich genomen had en nu zoo goed verzorgde.

„Maar weet je wel,” zei mevrouw aangedaan, „dat de Heere Jezus zelf je aan mij gegeven heeft? „Neem kleine Mara in huis, zij is mijn kindje, maar gij moet er voor zorgen, zoo lang ze leeft,” sprak Hij tot mij.”

„Zoolang ik leef.... maar dat is niet heel lang meer, want ik ga gauw naar den hemel.... mijn zieke lichaam blijft hier.... hierboven zal ik heelemaal beter zijn....,” klonk het droomerig, alsof het meisje tot zichzelf sprak over iets, waar ze heel blij om was.

Toen het voorjaar kwam, scheen het wel, of er verbetering in Mara's toestand kwam. Zij scheen met de voorjaarsbloemen op te bloeien en allen verheugden zich in deze gunstige verandering.

Juffrouw Verhagen was er zóó blij om, dat zij van mijnheer Van Hall vergunning vroeg om Mara in haar wagentje te halen en eenige dagen bij zich te houden, zooals ze dat nog eens een paar maal had gedaan.

Gaarne werd dit toegestaan, daar ook Mara innig aan de goede juffrouw gehecht was.

Dat was een vreugde voor Dick en zijn pleegmoeder beiden, toen het meisje voorzichtig op de ouderwetsche canapé werd gelegd, gesteund door de zachtste kussens. Daar lag ze nu in de vriendelijke achterkamer, die uitzag op den tuin, waar alles bloeide en de vogels hun schoonste

lied zongen. Wat werd ze toen vertroeteld! De juffrouw, Dick en Sientje beijverden zich om haar genoeg te doen. Dick zong allerlei liedjes voor haar en probeerde zelfs om die voor haar op het orgel te spelen, want dit liet zijn pleegmoeder hem ook leeren.

Juffrouw Verhagen vertelde van den Goeden Herder en nog veel meer Bijbelsche verhalen en Sientje . . . . De goede ziel wist niet beter te doen, dan allerlei lekkere beetjes voor Mara klaar te maken en als het meisje er maar even van proefde en met een „Lekker Sientje”, haar vriendelijk gezicht naar Sientje wendde, dan was deze voor al haar moeite al meer dan beloond.

Het was, alsof allen gevoelden, dat dit de laatste maal was, dat Mara bij hen was.

Toen ze nog maar een paar dagen bij de familie Van Hall terug was, kwam er op zekeren avond een boodschap aan den winkel, of de juffrouw met Dick dadelijk bij Mara komen wilden.

Beiden begrepen, dat het einde genaderd was.

Weldra stonden zij aan het sterfbed van de kleine. Met een hemelschen glimlach op het gezichtje lag Mara naar den hemel te staren, zonder er meer op te letten, wie er bij haar stonden. Zoo ontsliep zij kalm en zacht, zonder dat de vredige uitdrukking op het gezichtje verstoord werd.

HOOFDSTUK XXI.

DICK DE BEDELJONGEN.

Rond de stervenssponde stonden Mara's pleegouders, juffrouw Verhagen, Dick en ook de kleine Erna.

Er was menige traan geschreid om de kleine doode, die voorheen door niemand werd bemind dan door Dick alleen. Nu zouden allen haar missen. En al gaf mevrouw Van Hall het kindje willig terug aan Hem, die het haar had toevertrouwd, zij bleef het missen.

Men legde haar ter ruste op een stil plekje op 't kerkhof, onder een treurwilg, waar ze in vredige rust sliep, totdat Christus zelf haar wekken zou. Dick was diep bedroefd, maar de gedachte aan die rust troostte hem. En dit sterfgeval maakte den jongen, die toch al zooveel ondervonden had, nog ernstiger en nadenkender.

Het leven ging verder en elk had daarin zijn taak te vervullen. Juffrouw Verhagen had het indertijd niet gelaten bij die enkele bezoeken in de armenwijken der stad. Zij was voortgegaan met haar werk der barmhartigheid en

strooide het goede zaad in de harten dier menschen, die in onkunde en zonde buiten God voortleefden. Uit eigen beweging ging Dick wel eens met haar mee en toen hij ouder werd, maakte hij daar een vaste gewoonte van. Hij, die zelf een verloren schaapje geweest was, wist beter dan iemand anders hoeveel gelukkiger een mensch wordt, die God leert kennen en liefhebben. En onder de menschen, die Dick trouw bezocht, was ook de oude Bommel, die nog steeds in het oude-mannenhuis was. Juffrouw Verhagen stopte den ouden man van alles toe en, ook al, doordat hij nu niet meer dagelijks met zijn ruwe dochter omging, werd hij een geheel ander mensch. Van hem hoorde Dick ook, dat zijn stiefmoeder gestorven was.

Dick groeide op tot een flinken jongen man en werd in de bakkerszaak de rechterhand van zijn pleegmoeder. Dank zij den gezegenden invloed van zijn godvreezende pleegmoeder en den omgang met de ware Christenvrienden, die hij in mijnheer Van Hall en diens vrouw vond, was het goede zaad, in hem gezaaid, ontkiemd en tot wasdom gekomen door de werking van den Heiligen Geest. Hij vergat zijn verleden nooit, maar in de lotswisseling, die hij had ondergaan, bleef hij de leidende hand des Heeren zien. Hij dacht er nog menigmaal aan, hoe het met hem gegaan zou zijn, wanneer hij op dien bewusten dag de verloren portemonnaie eens niet aan juffrouw Verhagen had terug gegeven. Het was hem nu duidelijk, dat God, die het goede met hem voorhad, hem van dien diefstal had teruggehouden.

Toen hij volwassen was, werd Dick eigenaar van de bakkerij, die hij van juffrouw Verhagen erfde. Hieruit bleek dus wel, dat zij hem werkelijk als haar eigen zoon had beschouwd.

Wanneer hij soms op een Zaterdagavond even buiten naar zijn welgevulde etalage keek, dacht hij terug aan dien anderen Zaterdagavond lang geleden, toen hij voor datzelfde raam had gestaan, hongerig, haveloos en ellendig. Dan dankte hij in stilte God, die het zoo goed gemaakt had met „Dick den bedeljongen.”